

REPUBLIKA

Rok VI | LÓDŹ NIEDZIELA, 20-GO MAJA 1928 ROKU.

CENA NUMERU 30 GROSZY.

Nr. 139

Ks. biskup Bandurski w Warszawie

złożył wizytę marsz. Piłsudskiemu

Warszawa, 19 maja.

(Polska Agencja Telegraficzna)

W dniu dzisiejszym o godzinie 6 m. 55 pociągiem wileńskim przybył do stolicy ks. biskup Bandurski, zaproszony na jutrzejszą uroczystość święta przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego. Na dworcu witali dostojnego gościa przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych. W dniu jutrzejszym ks. biskup odprawi uroczyste nabożeństwo w katedrze św. Jana, a następnie będzie obecny na rewji P. W. i W. F. oraz hućców szkolnych, do których wygłosi przemówienie na placu Saskim.

Przebywający w Warszawie biskup Bandurski złożył w godzinach przedpołudniowych wizytę marsz. sejmu, Daszyńskiego, następnie zaś prezesowi klubu „jedynki“, płk. Sławkowi. W godzinach popołudniowych był przyjęty przez marsz. Piłsudskiego, u którego bawił przez czas dłuższy.

Kasa chorych w Warszawie

została rozwiązana.

Warszawa, 19 maja.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Minister pracy i opieki społ. rozwiązał radę kasy chorych m. Warszawy. Kierownictwo kasy powierzono komisarzowi rządowemu d-rowsi Giebartowskiemu, a na dyrektora kasy powołano dyrektora powiatowej kasy chorych w Warszawie, p. Kurezewskiego.

Gen. Sikorski w Paryżu

przyjęty był przez marsz. Focha

Paryż, 19 maja.

(Agencja Wschodnia)

Bawił tutaj w przejeździe na kurację do Vichy, b. premier gen. Sikorski. Gen. Sikorski złożył wizytę ambasadorowi Ch. apowskiemu, następnie przyjęty był przez kilku wyższych generałów armji francuskiej, a m. in. przez marsz. Focha, marsz. Potaine'a, gen. Weygand i gen. Gurand.

Licznym przedstawicielem prasy, który zgłosił się do generała Sikorskiego odmówił on udzielania jakichkolwiek informacji lub wywiadów, motywując to ściśle prywatnym charakterem swej podróży.

Wpływy z danin i monopolu wzrastają.

Warszawa, 19 maja.

(Agencja Wschodnia)

Według danych statystycznych za pierwszą dekadę maja 1928 r. wpływy z danin i monopolu państwowych wzrosły w porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego o 18 milionów złotych, osiągając cyfrę 82 milionów zł.

Rząd angielski akcentuje projekt amerykański.

Londyn, 19 maja.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Sir Austen Chamberlain wręczył dziś ambasadorowi amerykańskiemu w Londynie odpowiedź angielską na propozycję Stanów Zjednoczonych zawarcia traktatu przeciwwojennego. Pełny tekst tej odpowiedzi podany będzie do wiadomości publicznej w jutrzejszej prasie angielskiej.

Poseł komunistyczny Bittner z Łodzi

ma być pozbawiony mandatu.

Wniosek stronnictwa Ch. D. na plenum sejmu.

Warszawski korespondent „Republiki“ (B.) telefonuje:

We wtorek o godzinie 4-ej po południu odbędzie się 9-te z kolei plenarne posiedzenie sejmu. Porządek dzienny tego posiedzenia zapowiada się dość interesująco.

Przedewszystkiem Izba ma zadecydować o wydaniu sądom postą komunistycznego Włodzimierza Baczyńskiego za jego antypaństwową działalność. Na posiedzeniu tem rozważany będzie dalej

wniosek postą Bittnera (Ch. D.) w sprawie unieważnienia mandatu postą komunistycznego, wybranego z okręgu Łódź-miasto, Henryka Bittnera. Wniosek ten domaga się przekazania sprawy wyższemu, a to z tego względu, że, jak twierdzi wnioskodawca, poseł Bittner nie posiada biernego prawa wyborczego, jako osoba karana sądownie.

Dalej na porządku dziennym znajduje się pierwsze czytanie trzech projektów

ustaw podatkowych, przyczem nie jest wykluczone, że minister skarbu Czechowicz przy tej okazji wygłosi przemówienie.

Dalej na porządku dziennym umieszczono nagłość dwóch wniosków koła żydowskiego, jeden w sprawie uchylecia przepisów prawnych, ograniczających równouprawnienie ludności żydowskiej w b. zaborze rosyjskim, drugi w sprawie niesłusznego wyroku podatku obrotowego za rok 1927.

Delegacja litewska w Warszawie.

Rokowania polsko-litewskie prowadzone będą jednocześnie w Berlinie i Warszawie.

Warszawski korespondent „Republiki“ (B.) telefonuje:

Wczoraj wieczorem przybyła do Warszawy delegacja litewska do rokowań w sprawie komunikacji z p. Zaunisem, dyrektorem dep. ministerstwa spraw zagranicznych, na czele. W skład delegacji wchodzi: dyrektor dep. finansów

Norkajtis, radcowie m.in. komunikacji Sroga i Sobolaukas oraz sekretarz delegacji Moretwi. Jutro wieczorem wyjeżdża do Berlina delegacja polska do rokowań o mały ruch graniczny.

Na czele delegacji polskiej stoi p. Tarnowski naczelnik wydziału ustrojów mie-

dzynarodowych, wicekonsul w Królewcu p. Czudowski oraz naczelnik Obrotów.

Kowno, 19 maja.

(Polska Agencja Telegraficzna)

W dniu wczorajszym do Warszawy i Berlina wyjechały delegacje litewskie dla prowadzenia rokowań z delegacją polską. Rokowania w Berlinie będą się toczyły pod kierownictwem postą Sdzikauskasa a w Warszawie pod przewodnictwem Zaunisa. Jak donosi „Lietuvos Aidas“ poseł Sdzikauskas wiezie ze sobą opracowany przez rząd litewski projekt komunikacji lokalnej, który wręczy delegacji polskiej. Równocześnie wyjechał wczoraj do Londynu premier Włademaras. Premier wróci do Kowna dnia 27 b. m. Na czas jego nieobecności obowiązki prezes rady ministrów obejmie minister wojny Sankantas.

Wniosek endecji o uchylenie egzekucji za podatek obrotowy.

Warszawa, 19 maja.

(Agencja Wschodnia)

Związek Ludowo - Narodowy zgłosił do laski marszałkowskiej wniosek o uchylenie egzekucji, naznaczonych w związku z niezapłaconym podatkiem przemysłowym i od obrotu za rok 1927.

Wniosek klubu przewiduje, aby wstrzymano egzekucję tylko tym podatnikom, którym podatek obliczono wyżej o 10 procent za rok 1927 niż za rok 1926, oraz przedewszystkiem tym, którym podatek wymierzono nie w ramach ich własnych zeznań. Ponadto wniosek domaga się dla objętych uchwałą o wstrzymaniu egzekucji prawa wnoszenia ponownych zeznań o obrocie.

Wniosek powyższy byłby zupełnie słuszny, gdyby nie fakt że został wniesiony w celach widocznie demagogicznych i nie ma żadnych szans przyjęcia.

W momencie tym należy przypomnieć, że nikt inny, jak właśnie Zw. Ludowo - Narodowy był jednym z autorów złe pomyślanej ustawy o podatku obrotowym. Za czasów Grabskiego, tak gorliwie popieranego przez Z. L. N., zakorzeniły się złe zwyczaje wymiaru podatku i żadne stronnictwo nie zawiniło tak w zgnębieniu przemysłu i handlu jak właśnie Związek Ludowo - Narodowy.

Łatwo teraz składać wnioski, gdy się tyle nagrzęszyło w ciągu długich lat.

Zmiana nazwisk hańbiących

ma być przeprowadzona w trybie uproszczonym.

Warszawski korespondent „Republiki“ (B.) telefonuje:

Stronnictwo chłopskie złożyło do laski marszałkowskiej wniosek o zmianie nazwisk.

Wedle tego projektu, obywatel, posiadający nazwisko hańbiące lub niezliczące z godnością człowieka, ma prawo do zmiany nazwiska w trybie uproszczonym.

Petent, ubiegający się o zmianę tego rodzaju nazwiska, wolny jest od opłat skarbowych. Koszta ogłoszeń o zmianie nazwiska ponosi skarb.

Zezwolenie to dotyczy również żony i dzieci danego obywatela. Ustawa obowiązywać ma w ciągu 10 lat na całym terenie państwa.

B. cesarz Wilhelm zwolennikiem dyktatury.

Wiedeń, 19 maja.

„Neue Freie Presse“ podaje treść wywiadu, udzielonego przez ekscesarza Wilhelma pewnemu dziennikarzowi amerykańskiemu na temat monarchji i demokracji. W wywiadzie tym wypowiada się

Wilhelm przeciwko wszelkiej demokracji, wychwalając s-rowskie metody rządzenia dyktatora meksykańskiego Diaz i lwana Groźnego. Jednakże on oraz cesarz Mikołaj byli ludźmi, którzy zanadto liczyli się ze względami ludzkimi.

Nowe kredyty

na budowę składów amunicji w Ameryce.

Londyn, 19 maja.

(Agencja Telegraficzna „Express“)

Izba waszyngtońska uchwaliła wczoraj wydać 9.179.500 dolarów na natychmiastową budowę magazynów amunicyjnych dla floty w portach na Filipinach i na wyspach Hawajskich.

Samobójstwa nauczycielek

w Rosji sowieckiej.

Ryga, 19 maja.

(Agencja Telegraficzna „Express“)

Donoszą z Charkowa o dwóch charakterystycznych samobójstwach. W Kijowie odebrała sobie życie ogólnie znana wybitna działaczka w dziedzinie wychowania szkolnego, Jelowiecka, która niedawno obchodziła 30-lecie działalności pedagogicznej. Dochodzenie ustaliło, że przyczyną samobójstwa była ciężka atmosfera w szkolnictwie sowieckim, oraz prześladowanie ze strony komunistów. W Iziumie pod Charkowem odebrała sobie życie nauczycielka Kocka, która w liście przedśmiertnym stwierdziła, że przyczyną rozpaczliwego kroku było zniewolenie jej przez sekretarza miejscowej organizacji komunistycznej.

CASINO

DZIS

i dni następnych!

Rosyjskie arcydzieło filmowe 1928 r. wytwórni „Sowkino”, które zdobyło rekord powodzenia na ekranach świata p. t.

„WYKOLEJENI” czyli „MŁOSC NAD BRZEGAMI NEWY”

Dramat obyczajowy współczesnej Rosji, rozgrywający się
środek tych, których żywi ulica.

W rolach głównych znakomici artyści teatru Stanislawskiego:

Buzińska - Czernowa - Sołowcow - Nikitin.

Życie potoczne współczesnego Leningradu. Dzieje inteligenta wśród tuzów i spekulantów sowieckich.
Walka dwojga płci w wirze dzisiejszej Rosji. Niezapomniane sceny uliczne.
Galerja niesamowitych typów.

Od godz. 1.30 do godz. 3-ej cena wszystkich miejsc 50 gr. i 1 złoty.

GRAND-HOTEL Ogród otwarty

— — Codziennie od 8-ej wiecz. KONCERTY. — —
Niedziele i święta poranki muzyczne od 12 do 14-ej.
Soboty i święta podw. taneczne od 5-ej do 7-ej w.

Dzisiaj i dni następnych!

Orkiestra pod dyr. p. R. KANTORA

Początek seansów o godz. 4 i
pół w soboty, niedziele, i święta
o godz. 1-ej.

Wielki podwójny program!

Wzruszający dramat p. t.:

Wielki podwójny program!

I. —

„Grzech kobiety”

W rolach Agnes hr. Esterhazy najbardziej fascynująca z kobiet Harry Liedtke zawsze szelmowsko
Walka o odebraną cześć... Dziecko bez nazwiska... Otblań zmysłów i walka dusz... Ostatnia stawka... Śmiertelny strzał oto głównejsze epizody
tego porwałego dramatu — 17 aktów.

II. — Szampański
film p. t.

„Panienka od szlagierów”

Temperament dorosłych dziewcząt w krótkich sukierkach.

W rolach
głównych

CORINNE GRIFFITH

znakomita artystka
wszechświatowej sławy

TOM MOORE i inni.

Nadzwyczajny Telegram!

Wczoraj w pierwszym dniu ciągnięcia
I-ej klasy padła główna wygrana

Zł. 70.000 na los № 89.106

aprzędany w Najszynniejszej i Naj-
szczęśliwszej Kolekturze

S. Jafka, Piotrkowska 22
Piotrkowska 66

Dla zachowania dyskrecji nazwisk 4-ch
wybrańców losu nie wymieniamy.
Nieznaczna ilość losów I-ej kl. jest jeszcze
do nabycia

17-ta Loteria Państwowa

1-a klasa 1-y dzień ciągnięcia.

- Zł. 70.000: 89106
- Zł. 15000: 145133
- Zł. 5000: 20782
- Zł. 2000: 41118
- Zł. 1000: 132058
- Zł. 500: 104728 119904
- Zł. 400: 822 1171 17693 49918 56036
149021 151814
- Zł. 300: 1781 3812 10765 32581 45841
48065 54938 62064 77390 99312 99448
136158
- Zł. 200: 27313 42231 45466 50668
54976 67633 68084 73787 84931 102958
103922 106868 116636 130081 131252
136676 148372.
- 150 zł, na n-ry: 852 3418 4584 7264

Dzisiaj — wybory w Niemczech.

Ostatni dzień gorączkowej agitacji przedwyborczej.

Berlin, 19 maja.

(Agencja Telegraficzna „Express”)

Ostatni dzień przed wyborami za-
znaczył się dużym ożywieniem na uli-
cach. Przez miasto bez przerwy no-
szono transparenty z najróżnorodniejsze-
mi napisami. Szczególnie żywy udział
wykazuje partja socjal-demokratów. A-
gitacja wyborcza nie przekroczyła ni-
gdzie granic niedozwolonych. Dotych-
czas żadnych wypadków policja nie no-
towała.

Berlin, 19 maja.

W miasteczku Landau na zebranie
narodowych socjalistów wtargnęła bo-
jówka komunistyczna, która zrzuciła
mówcę z trybuny i usiłowała objąć kie-
rownictwo zgromadzenia. Powstała
gwałtowna walka między komunistami
i narodowymi socjalistami, podczas któ-
rej zniszczono urządzenie sali i rozbito
wszystkie szyby. Dopiero po godzinie
policja zdołała przywrócić porządek.
22 osoby są ranne, z czego 2 walczą w
szpitalu ze śmiercią.

Waldemaras w Berlinie

w drodze do Londynu i Genewy.

Gdańsk, 19 maja.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Prasa kowieńska donosi, że koła po-
lityczne Litwy przywiązują wielkie zna-
czenie do wyjazdów prem. Waldemara-
sa do Londynu. W czasie pobytu tego
odbędzie on konferencje, które pierwszo-
rzędną rolę odegrają w sprawie stosun-
ków polsko - litewskich. W drodze po-
wrotnej z Londynu Waldemaras zatrzy-
ma się w Paryżu, skąd uda się na posie-
dzenie rady Ligi do Genewy.

Berlin, 19 maja.

(Polska Agencja Telegraficzna)
Premjer litewski Waldemaras przy-

był w sobotę o godz. 9 rano do Berlina
wraz z małżonką. O godz. 12 min. 30
premjer litewski odjechał do Londynu.

NADZWYCAJNE ZEBRANIE SYNDY- KATU DZIENNIKARZY.

W środę, dnia 23 b. m. o godz. 8-ej
wiecz. w Złotej Sali Grand-Hotelu od-
będzie się nadzwyczajne zebranie człon-
ków Syndykatu Dziennikarzy w Łodzi.
Zarząd zawiadłamią równocześnie, że
z dniem 1 czerwca ważne są jedynie no-
we legitymacje (białe) Syndykatu. Legi-
tymacje te mogą otrzymać członkowie
w sekretarjacie Syndykatu, u p. red. Ja-
goszewskiego.

7845 8020 9974 10842 12071 12712 13209	82934 87203 87851 88792 89018 89147
14400 16177 17913 19320 20470 22577	92298 93382 94158.
22793 22958 24305 24659 25714 26581	95513 95912 99772 100075 101019
26722 28915 28947 31103 31344 31390	101768 102623 102852 104479 106803
31889 32973 33101 34173 40867 42925	109044 109514 109844 110343 111336
46225 48365 48784 48966 50320 52256	111365 115813 118525 119024 120635
52734 56850 56918 60927 62570 62959	121547 121657 126115 127312 127993
63664 64981 65074 65730 65863 65904	128596 132617 136883 138162 139938
67086 67395 68072 72272 72378 74361	141101 141751 141852 143451 145795
74377 74924 76526 78009 79316 80210	147481 148873 148957 151547 151856
80399 80815 81878 81910 82589 82874	153088 153171 153558 154586 154616

J. FRAGET
WARSZAWA, ELEKTORALNA 16,
WIERZBOWA 8, NALEWKI 16.

MYDEŁKA do ZĘSÓW
PSTA I ELIKSIR
„CHERYS”
są przyjemne w użyciu. Czynią
zęby błyszczącymi i białymi oraz dezyn-
fekują jamę ustną.
Zadać wszędzie!

Podziękowanie.
Serdecznie dziękuje pp. Dr. RABI-
NOWICZOWI i Dr. MAZUROWI za
udaną operację i prędkie wyleczenie

G. WYGOCKI
Południowa 20.
Przekonały się łódzkie panie,
Ze doskonale rozwiązuje się zadanie
Pod każdy kolor skórki pończoch
dobieranie
Do Neumana można mieć zaufanie,
Pończochy dobre — są zawsze tanie.
Omija każdą kłopot, troska.
Kupując 120 Piotrkowska.

Proszek „apsik“

został przez władze zabroniony.

Express donosi:

Władze administracyjne wydadzą w najbliższym czasie zarządzenie, zabraniające wyrobu i sprzedaży artykułów „obstrukcji”. Chodzi tu między innymi o proszki, wywołujące kichanie, śwędzenie, łzawienie, bomby cuchnące itd.

Artykułów tych coraz częściej używa młodzież w szkołach, uniemożliwiając w ten sposób prowadzenie wykładów. Niemało przyczyniły się do wydania takiego zarządzenia wystąpienia pewnych grup młodzieży w teatrach — w czasie wystawiania sztuk przez grupy te bojkotowanych.

Zakaz taki oczyszcza także atmosferę na niektórych wiecach, zebraniach politycznych i t. d.

SALA FILHARMONJI.

Tel. 13-84.

Dzisiaj o godzinie 8.30 wiecz.

tańczy

VERA KARALLI

Słynna primabalerina

oraz jej znakomity partner

LEW FOKIN

Fenomenalny tancerz

Szczegóły w programach.

Bilety sprzedaje kasa Filharmonji.

Najnowsze arcydzieło bohatera filmu „BEN HUR“

Ramona Novarro

i najpiękniejszej artystki świata

Alice Terry p. t.

Przyjaciel Domu

następny program

W GRAND KINIE

Zydowski Teatr Rewjowo-Kam.

„ARARAT“

Klas. M. Broderson. — Zachodnia Nr 43

OSTATNIE 4 DNI

Dzisiaj i codziennie 1 przedstawienie

o godz. 9.30, koniec 11.40.

„Szozanas Jakob“

Bicze z płasku.

Osobliwości Warszawy.

Są maniacy, którzy utrzymują, że kultura narodu mierzy się ilością użytego mydła. Oczywiście, nie podzielałam tego krańcowego poglądu, gdyż chce uważać Polskę za kraj kulturalny. Główny urząd statystyczny przez delikatność i patriotyzm nie podaje statystyki użytego u nas mydła. Robimy jednak wysiłki, aby przynajmniej na oko jak najbardziej różnić się od Papuasów. W tej myśli, Magistrat warszawski, dbały o wygląd stolicy, zaprowadził na mieście kosze do śmieci i wyznaczył karę za rzucanie niedopałków, płucie na chodnik i t. p. Czytałem nawet z tego powodu w jakimś dzienniku francuskim ryzykowny aforyzm, że Warszawa jest najczystszym miastem w Europie. Nie pamiętam nazwiska tego humorysty.

Oto co do tych koszy... Jeden kosz jest na pl. Teatralnym, drugi na pl. Zbawiciela, trzeci jest... Czyżby był i trzeci kosz?

Mieszkałam na placu, który, nim będzie ochrzczony moim imieniem, nosi chwytliwie nazwę pl. Dąbrowskiego. Co dzień do redakcji muszę sypać na ul. Wiaćska,

SPLENDID

Dzisiaj i dni następnych! Wspaniały podwójny program!

TAJEMNICA GABINETU RESTAURACYJNEGO

10 akt. z życia zakulisowego wielkiego music hallu paryskiego
W rolach głównych:
Ellen RICHTER i Bruno KASTNER.

Taniec... Pieniądz... Miłość...
Niewidziane dotąd w Polsce całkowite odtworzenie wspaniałej rewji paryskiej.

2

Wielkomiejskie dancingi, — Angielskie girlsy
Airykańskie Jazz Bandy — słowem

RAJ NA ZIEMI

tryskająca najprzedniejszym humorem ucieszna farsa na tle kłopotliwej nocy poślubnej pewnego pisa sedmowego będącego zarazem właścicielem nocnego dancingu
Zdarcie zasłony z obłudnych świętoszków, moralizujących w dzień, po nocach zaś uczestniczących w wyuzdanych orgiach.

W rolach głównych: **Reinhold Szyncel i Charlotte Ander**

Ilustracja muzyczna pod batutą A. Czudnowskiego.

Początek przedstawień o godz. 1 30 po południu.

Od g. 1.30 do g 3 cena wszystkich miejsc 50 gr. i 1 złoty.

HELENÓW

Poranek muzyczny

ORKIESTRY SYMFONICZNEJ
POD DYREKC. TEODORA RYDERA.

Program bardzo urozmaicony:

Dzisiaj o godz. 5 pop. **KONCERT POPULARNY.**

CODZIENNE RADIO-KONCERT.

Przy cierpieniach pęcherzyka żółciowego i wzdęciach kamienicach żółciowych i żółtaczkach, naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa“ znakomicie ułatwia trawienie. Doświadczenia kliniczne stwierdzały, że domowa kuracja pić wody Franciszka Józefa działa zwłaszcza skutecznie, jeśli się jej używa rano naczczo z dodatkiem gorącej wody. Zadać w aptekach i drogerjach.

Dr. I. Better

ordynuje jak w latach ubiegłych
w **KRYNICY** Willa „**KRAKUS**“.

Dr. EDWARD
KRYNICA EHRENPREIS
ord. jak zwykle Willa „Romanówka“

MYDŁO ALKALICZNE KARDIŃSKIEGO DLA OSÓB Z CERA POŁYSKUJĄCĄ SKŁONNA DO WĄGRÓW

TOW. AKC.
FR. KARDIŃSKI
W WARSZAWIE

Casino.

Wykolejeni.

Obraz „Sowidna“ z r. 1928 p. t. „Wykolejeni“ ściągają do „Casino“ tłumy widzów.

Odrębny i egzotyczny koloryt środowiska, galerja nieznanymi typów, jaszkrawo i wyrażście chwycionych z ulicy sowieckiej wprost na ekran stanowią sensację niepowszechną w dziedzinie kinematografji.

Dzieje inteligenta, walczącego z ciężką zmorą życia współczesnej Rosji przed stawione zostały niesłychanie plastycznie, rzekłobyśmy może, w niektórych momentach przejawiające.

Artyści Stanisławskiego, grający role główne Buzińska, Czernowa, Solowcow, Nikołaj stwarzają niezapomniane kreacje.

Obraz ten, jak to już pisaliśmy, należy do najbardziej udanych w sezonie bieżącym.

Masz rację, żoneczko,
kawę Hag bez kofeiny nie bez słuszności chwalą wszyscy smakosze jako rozkoszny napój. Co pozatem w niej lubię, to to, że można ją pić późnym wieczorem, śpiąc potem snem sprawiedliwego, co nie ma miejsca po używaniu zwyczajnej kawy jakoteż herbaty.

Musi to być jednak kawa Hag!

Co zrobić z tym fantem, co go trzymam w zębach, t. j. z opalonym papierosa? Po drodze na przestrzeni niemal dwóch kilometrów ani jednego kosza. Postąpiłem tak: na pl. Trzech Krzyży podszedłem do policjanta i przemówiłem do niego w te słowa:

— Potężny władco! Od pół godziny noszę w zębach niedopałek „Ergo“, ergo czas już najwyższy go się pozbyć—ale jak? Ani jednego kosza po drodze niema, a jeśli zaśmieczę jezdnię, zgrzeszę przeciw kulturze. Składam przeto niedopałek u stóp twych, potężny władco, jakoteż i naleźna damię.

Trzykroć uderzyłem czołem i ruszyłem w swoją drogę.

Widziałem kiedyś w każdym tramwaju przy wejściu koszyk na zużyte bilety, ale miasto, gdzie to widziałem, nie było Warszawą. U nas bilety tramwajowe fruują po powietrzu, jak motylki wiosenne.

Nie jest to wszelako jedyna osobliwość Warszawy. W samym sercu stolicy jest wspaniały plac Saski zwany, od dwóch lat niezabrukowany. W porze dziedziny zamienia się on w jezioro, w którym wesoło pluszczą się rybki, a podczas lata z powodzeniem nasladuje Saharę i tylko patrzeć jak się tam strusia zalęgna. Opodal zaś dumnie bódzie nie-

bo wspaniały komin od centralnego ogrzewania ś. p. soboru. Sobór zniknął już z powierzchni ziemi, ale na zburzonych ruinach i otaczających go ohydnych ruder Magistrat zdobyć się nie może.

Nie jest to zresztą miłkat. Dość się przejść po Marszałkowskiej, Nowym Świecie, Św. Krzyżkiej, czy placu Trzech Krzyży, aby zauważyć, że co krok, o-bok nowoczesnej kamienicy stoi drewniana, trzęsąca się buda na kurzej łapce. Gdzie nie gdzie dla rozmaitości wśród samych niskich bud wykwiła niespodzianie 6-piętrowy drapacz, żeby było ładniej, wymalowany—jak na rogu Hożej i pl. Trzech Krzyży—na kolor toruński-go piernika. Nad tem, aby domom nada-wać jednolite szaro-kamienne zabarwienie nikt nie czuwa. To samo dotyczy i sztydów. To też ulica warszawska jest nierówna i pstra, aż oczy boją od tej polichromji.

Jedną z ciekawostek Warszawy, niespotykanych w innych miastach, jest kamienica, stojąca tyłem do ulicy. Monstrum to mieści się na rogu Koszykowej i Służewskiej, od Koszykowej uśmiecha się pięknym frontem, a na Służewską wypięło 4-piętrową, gołą ścianę. I nikt takiej rozpustnicy do komisariatu nie zaprowadzi, choć prawo surowo zakazuje wypinania na ulicy czegokolwiek kołowego.

Warszawa ma jeszcze jedną osobliwość, ale wstydzę się o niej pisać, bo nie tylko moje czytelniczki, ale nawet bezduzna maszyna do pisania, na której to kłekoce, rumieni się gdy o tem wspomnę. Chodzi o ustroju, które w przemożni poetyckiej zwane są szalettami. Takich instytucji użyteczności publicznej oddano do użytku przeszło milionowej ludności stolicy aż 14!

Obliczono widać, że jedna na 80.000 mieszkańców w zupełności powinna wystarczyć. Trudno, czasy są ciężkie i nie czas jeszcze na splacanie długów, nawet naturze. I cóż to zresztą komu szkodzi, że gdy go sumienie, albo „Cassarine le Prince“ ruszy pod Belwederem, przepaceruje się na plac Teatralny?

W Wiednie życie jest jeszcze bardziej najęzione cierniami. Tam nawet nie każda kamienica posiada tak zbytlowne urządzenie, ale zato na tej, która je ma, ciężcy obywatelski serwitut, bo wszyscy mieszkańcy okolicznych domów mają prawo korzystać z tych błogosławionych owoców cywilizacji. Nie skarz się więc, niewdzięczna stolicco, skoro u siebie nie tylko w każdej kamienicy, ale zgoła w każdym mieszkaniu masz instalację, w której niekroć zapragniesz możesz „pociągnąć za sznurtek, aby Dąbrowskiego usłyszeć mazurek“—jak mówi poeta.

Padalec.

MAJ
20
Niedziela

Dziś: Bernardyna Sen. W.
Jutro: Wiktora M.
Wschód słońca o g. 3.36
Zachód słońca o g. 7.28
Wschód ks. o g. 4.08
Zachód ks. o g. 9.07
Długość dnia: 15.52
Przybyło dnia: 7.42

Pobór.

Kto ma się zgłosić jutro?

Jutro, w poniedziałek w kolejnym dniu poboru winni stawić się przed komisję poborową Nr. 1 (Pomorska 18) mężczyźni rocznika 1907 zamieszkałi w obrębie III komisariatu policji o nazwiskach na literę P do Pre.

Przed komisję poborową Nr. 2 (Ogrodowa 34) winni stawić się poborowi rocznika 1907, zamieszkałi w obrębie X komisariatu policji o nazwiskach na litery A, B, C, D, E, F, G.

Przed komisję poborową Nr. 3 (Zakątna 62) winni stawić się mężczyźni rocznika 1905 (odroczeni z art. 35-B) czasowo niezdolni zamieszkałi w obrębie komisariatów policji 3, 8 i 9 o nazwiskach na litery A, B, C, D, E, F, G, H, Ch, I, J, K, L, M, N, O, P, R, S, T, U, W, Z, Z.

Z obrębu powiatu łódzkiego winni się stawić w dniu jutrzejszym przed komisję poborową przy ul. Piotrkowskiej 187 poborowi rocznika 1907 z miasta Konstancynowa. (b).

Brak mąki w Łodzi.

Piekarze walczą o cennik.

Niebezpieczeństwo braku chleba w Łodzi nie minęło.

Zarządzenia karne starostwa grodzkiego oraz sprzedaż mąki z rezerw państwowych zażegnały kryzys tylko chwilowo.

Sytuacja w obecnej chwili przedstawia się następująco: mąki państwowej w Łodzi już niema, zapasy mąki nabytej w handlu prywatnym w spichrzach piekarni wyczerpane a piekarze nie czynią dziś żadnych zakupów u handlarzy mąki, nie mogąc przy cenie 78 gr. za kg. mąki sprzedawać chleba według wydanego przez magistrat cennika.

W dniu wczorajszym magistrat już mąki nie wydawał.

W związku z tem wydadę się konieczna interwencja władz nadzorczych, celem niedopuszczenia do ponownego strejku piekarzy. (h).

Ordynat Bisping

oskarżony o zabójstwo i podpalenie.

Z Grodna donoszą:

Na sesji wyjazdowej wleńskiego sądu apelacyjnego będzie jutro rozpatrywana sprawa ordynata Bispinga, oskarżonego o zabójstwo z premedytacją, o podpalenie wsi i pobicie szeregu osób. Czynnów tych dokonał Bisping w pierwszych dniach niepodległości Polski.

Jest również, jak sam Odol, sporządzona na zasadach ściśle naukowych. Niema lepszej pasty, niż pasta do zębów Odol. Pasta do zębów Odol działa dezynfekująco, zapobiega tworzeniu się kamienia, posiada przyjemny smak, nadaje ustom świeżość i przyczynia się do czystości oddechu. Trzydziestoletnie studia oraz trzydziestoletnie doświadczenie dają rekojmie wysokiej jakości pasty do zębów Odol.

Dziś — wyścigi.

Na szosie Lutomiersk — Aleksanarów obowiązują specjalne zarządzenia.

Łódzki Automobilklub donosi o zarządzeniach, jakie zostały wydane w sprawie wyścigu w dniu 20 maja na szosie Lutomiersk — Łask.

Zarządzenia te wydane ze względów bezpieczeństwa publicznego — na życzenie i w porozumieniu z władzami — muszą być w całej rozciągłości wykonane.

Publiczność jest proszona, ze względu na bezpieczeństwo własne oraz jeźdźców ściśle się do nich zastosować.

Zamknięcie toru nastąpi punktualnie o godzinie 2-jej po południu dla wszelkich pojazdów i rowerów. Pojazdy znajdujące się w tym czasie na szosie muszą być usunięte w boczne drogi lub polany.

Dojazd do startu w Lutomiersku otwarty cały czas, kto jednak po godzinie drugiej zechce się dostać na finish będzie musiał wrócić się na Konstanyńów i przez Budy dojechać do Aleksandrowa.

Dla osób pieszych dojazd do finishu tramwajem, do Aleksandrowa dalej 2 km. autobusami.

Orkiestry i bufet na miejscu.

Wstęp na tor oraz przebieganie przez szosę absolutnie wzbronione, przekraczający powyższy zakaz pociągnięci będą do odpowiedzialności.

Nad bezpieczeństwem czuwać będzie policja państwowa, straż pożarna z miasta Łodzi i okolic, pod kierownictwem Vicekomandora p. K. Poznańskiego.

Delikatną, wymagającą starannej pielęgnacji

jak koronki, jedwabie, materiały wełniane i rękawiczki należy prać, używając wyłącznie delikatnie perfumowanych Kryształków Mydlnych Elida, które są równie czyste i łagodne, jak znane mydło Elida-ideal.

ELIDA
KRYSZTAŁKI MYDLANE

JESZCZE NIE PODPISANA ale jest na najlepszej drodze. Łódź otrzyma 6 milionów dolarów.

Rokowania w sprawie pożyczki amerykańskiej dla Łodzi toczą się od kilku dni w tempie przyspieszonym. Wczoraj w sali konferencyjnej magistratu rozmowy trwały od godz. 11-jej rano do 4-jej po poł. Brał w nich udział, obok przedstawicieli finansistów amerykańskich

prez. Ziemięckiego i wiceprezyd. dr. Wleńskiego — naczelnik wydziału finansowego p. Chwałbiński, delegat min. skarbu ks. Sapieha, oraz radcy prawni magistratu adwokaci Żelazowski i Siroh majer.

O godz. 2 min. 30 konferencję na kwan-

drans przerwano. Pierwszy opuścił salę posejden ks. Sapieha. Lekki usmiech zadowolenia, który zauważyliśmy na jego twarzy, pozwala nam przypuszczać że wszystko idzie jaknajlepiej.

Po chwili na korytarzu ukazują się prez. Ziemięcki i dr. Wleński w towarzystwie amerykańskiego gościa.

— Czy można już powinszować? — pytamy prez. Ziemięckiego.

— Ależ moje imieniny są dopiero w sierpniu... — odpowiada żartobliwie prezydent.

— Bardzo przepraszam, ale miłe chodzi w tej chwili o pożyczkę...

Wiceprezydent dr. Wleński: Robi się...

— Ale czy „zrobi się się” ona jeszcze dzisiaj?

— Wątpię. Chodzi wprawdzie teraz tylko o drobnygi formalne, nie mniej jednak uzgadnianie ich zajęć może kilka godzin.

— Jakiej natury są te drobnygi?

— Przepisy wykonawcze kontraktu pożyczkowego. Poza tem są pewne rozbieżności o znaczeniu czysto prawnym, które również trzeba uzgodnić.

— Kiedyż więc panowie układ podpiszecie?

— Po uchwale rady miejskiej.

— Kiedy to nastąpi?

— W połowie tego tygodnia.

Jak się dowiadujemy, preliminarja pożyczkowe zostały podpisane przez pp. prez. Ziemięckiego i wiceprez. Wleńskiego jeszcze dnia 2-go maja, poczem magistrat otrzymał upoważnienie od komisji skarbowo-budżetowej do prowadzenia dalszych pertraktacji, które zostaną sfinalizowane w ciągu dzisiejszego dnia.

Fala podwyżkowa.

We wszystkich gałęziach pracy wysunięto żądanie podwyższenia płac.

Cały szereg akcji ekonomicznych, które rozpoczęły się w kwietniu zapoczątkował

PRZEMYSŁ BUDOWLANY

następnie zaś rozpoczęto walkę o podwyżki prawie we wszystkich gałęziach pracy.

Po robotnikach przemysłu budowlanego wystąpił z żądaniem podwyższenia płac robotnicy cegielni, za nimi

ROBOTNICY SEZONOWI,

a potem pracownicy tartaków i większych zakładów stolarstkich.

Następnie zażądali podwyższenia płac

PRACOWNICY RZEŹNI,

k którzy po kilku bezowocnych konferencjach już jeden dzień strejkowali, a dalszy strejk ma rozpocząć się od dnia jutrzejszego.

Z kolei wystąpił z żądaniem podwyższenia płac o 15 proc.

ROBOTNICY PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO,

a równocześnie rozpoczęli bezrobotne tkacze ręczni, którzy wystąpił z żądaniem w wysokości 20—40 proc. do dotychczas obowiązujących płac.

Podwyższenia zarobków zażądali również

DOZORCY DOMOWI,

i dorocznym zwyczajem skończy się ta akcja prawdopodobnie ustaleniem płac przez komisję rozjemczą powołaną na wniosek ministra pracy.

Wreszcie wystawił żądania

STOLARZE

i rozpoczną akcję prawdopodobnie również

PRACOWNICY TRAMWAJOWI

oraz kolejek dojazdowych.

Zpóśród innych zawodów rozpoczynają energiczną akcję

LEKARZE KASY CHORYCH,

i w sprawie tej w najbliższych dniach ma odbyć się konferencja wspólna pomiędzy delegatami lekarzy, a specjalną komisją kasy chorych.

Rozpoczynający się tydzień ma przynieść ostateczne wyjaśnienie co do wszystkich rozpoczętych akcji i zapadnie decyzja czy zostaną one zlikwidowane w drodze polubownych ustępstw czy też proklamowane zostaną w poszczególnych zawodach strejki. (b).

CEDA

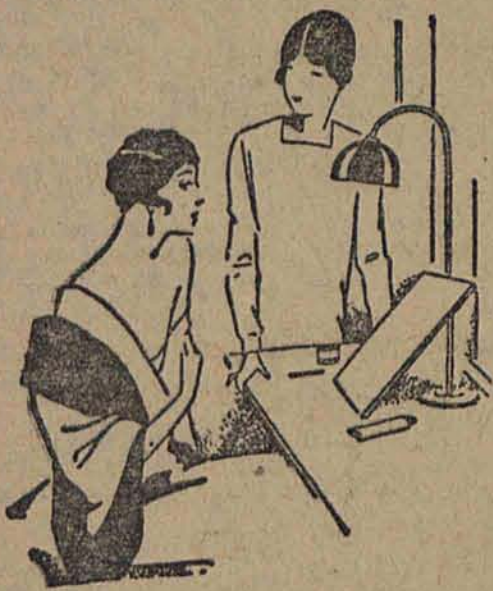
najwyższej jakości

OBUWIE.

Sprzedaw w pierwszorzędnym magazynach.

Pani musi zrobić próbę Kremem „TAKY”.

Każda strojna pani daje swoim przyjaciółkom powyższą radę celem usunięcia zbytecznych włosów i meszku. Dziś jeszcze są panie, które nie znają kremu „TAKY” i posługują się brzytwą, która wywołuje pryszcze i pozostawia brzydkie czarne plamy, zaś włosy po ogoleniu odrastają prędzej i są o wiele twardsze. Stare brzydko paczące depilatoires są w użyciu skomplikowane i często niebezpieczne.

Wszyscy specjaliści dziś polecają perfumowany krem „TAKY”, który prosto z tuby jest gotowy do użycia i który w przeciągu 5 minut na każdym miejscu ciała usuwa wszelkie zbyteczne włosy. „TAKY” wsiąka aż do korzenia i zwalnia odrastanie włosów, nawet w wielu wypadkach włos znika zupełnie.

Niech Pani jeszcze dziś zrobi próbę, Pani będzie zachwycona. „TAKY” jest do nabycia we wszystkich odnośnych sklepach po cenie zł. 5.— za tubę.

Generalne przedstawicielstwo: A. Bornstein & Co., Gdańsk, Böttchergasse 23/27. Tel.: Gdańsk 266-14. Pocztowe Konto Czekowe: P. K. O. Poznań 207170.

Tylko przy tubach z nadrukiem firmy A. Bornstein & Co., dołączony jest sposób użycia w języku polskim i tylko za to gwarantujemy!

Zawiadomienie.

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Sz. Klijeńcę, iż z dniem 18 b. m. otworzyłem przy ul.

Piotrkowskiej 71 w podwórzu, prawa oficyna parter
Sprzedaż materiałów jedwabnych najnowszymi deseni i kolorów po cenach reklamowych.

W nadziei, że Sz. Klijeńca darzyć mnie będzie swoim zaufaniem kreślę się z poważaniem **A. Förster.**

B. Ławnik magistratu m. Pabjanic.
został skazany za malwersacje na 1 rok więzienia z pozbawieniem praw.

Wczoraj w drugim dniu sprawy Pluskowskiego przesłuchano pozostałych świadków, którzy już nie wniesli żadnych ciekawszych momentów.

Po zamknięciu przewodu sądowego zabrał głos prokurator Kawczak, który wygłosił dłuższe, treściwe przemówienie. Prokurator stwierdza przedewszystkiem, że przewód sądowy całkowicie ustalił winę oskarżonego.

Analizując zeznania poszczególnych świadków, prokurator stwierdza, że oskarżony uważał samorząd miejski jako swój generis źródło dochodu.

Pluskowski mówił na sprawie, że nie tylko nie jest nic winien magistratowi m. Pabjanic, lecz nawet ten ostatni jest jemu winien 15 tysięcy złotych.

Kontrola ksiąg stwierdziła jednak coś wręcz przeciwnego. W magistracie Pluskowski był rzeczoznawcą od wszystkiego, zaś pozostałe osoby były pod jego wpływem. Oskarżony stałe rozjeżdżał, otrzymując pobory znacznie wyższe od ustawowych.

Przywłaszczenie 17 tysięcy złotych zostało stwierdzone przez świadków, wzbudzających zupełne zaufanie. Gospodarka w zarządzie pabjanickim była pro-

wadzona fatalnie, a „system kartkowy” musiał dać takie rezultaty.

Dalej prokurator uwypukla poszczególne punkty oskarżenia, opierając się na podstawach czysto prawnych.

W konkluzji rzecznik oskarżenia publicznego stwierdza, że zeznania Pluskowskiego, iż wspierał bezrobotnych nie wzbudzają zaufania.

W najlepszym razie chodziło tu o jakieś jednorazowe, skromne datki, lecz całe 17 tysięcy złotych Pluskowski z pewnością wydał na własne potrzeby.

Prokurator wnosi więc o surowe ukaranie pod sąd.

Obrońcy, adwokaci Adamowicz i Pełka, proszą o umiędziwienie swego klienta, ewentualnie o zmianę klasyfikacji prawnej przestępstwa, uzasadniając swe wnioski czysto prawnymi wywodami.

Oskarżony nie zrzeka się ostatniego słowa. Podnosi się z ławki i zalewając się łzami mówi drżącym głosem:

—Proszę Wysoki Sąd, by mi pozwolił powrócić do życia normalnego. Przeszedłem straszne cierpienia moralne. Proszę o uniewinnienie.

Po dwugodzinnej naradzie sąd wydał wyrok mocą którego Pluskowski został skazany na rok więzienia z pozbawieniem praw.

GIELDY.

URZĘDOWA CEDULA GIELDY WALUTOWEJ z dnia 19-go maja 1928.
GOTÓWKA: Dolar —, CZEKI: Holandia 359.71, Londyn 43.54, Nowy Jork 8.90, Paryż 35.10, Praga 26.41.50, Szwajcaria 171.83, Wiedeń 125.42, Włochy 46.99, Sztokholm 239.20.

PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY ZASTAWNE
Dolarówka 83.50, 83, Pożyczka kolejowa 104, 5-proc. pożyczka konwersyjna 67.25, 5-proc. pożyczka konw. kol. 62, 8-proc. listy zastawne Banku Gospodarstwa Krajowego 94, 8-proc. listy zastawne ziemskie zł. 81.75, 4 i pół proc. listy zastawne ziemskie zł. 55.25, 8-proc. listy zastawne m. Warszawy zł. 77.75, 77.50, 78, 5-proc. listy zastawne m. Warszawy zł. 60.25, 8-proc. listy zastawne m. Łodzi 71.35, 8-proc. listy zastawne m. Kalisza 70.

AKCJE.
Bank Dyskontowy 133.50, Bank Handlowy 117, Polski 170.75, 170.25, 170.50, Bank Zarobkowy 85, Spiess 162.50, Elektrowila w Dąbrowie 100, 97, 99, Siła i Światło 195, 202, 200, Firley 70, 71.50, 70.25, Chodorów 152, Częstochowa 63, Cukier 77, 77.50, 76, Wysoka 162, 160, Węgiel 101, 97, 99, Nobel 37.50, Ceglarski 46.50, 47.50, 47, Łalpop 43.50, Zgierz 31.25, Modrzejów 50.50, 49.50, 49.75, Norblin 200, Parowozy 49, Ostrowieckie Serja A. 158, 157, Serja B. 144, 145, II em. 134, Pocisk 12.25, 12, Rudzki 58, Starachowice 66.50, 65.50, Ursus 10.50, Zawiercie 33.50, 33.75, 33.50, Haberbusch 210, Gródek 9.

NOTOWANIA BAWELNY.
Nowy Jork, 18 maja. Bawelna amerykańska. Otwarcie: styczeń 21.01, marzec 20.99—21.02, maj 21.50—53, lipiec 21.23—25, październik 21.23—26, grudzień 21.10—11. I notowania środkowe: styczeń 21.13, marzec 21.09, maj 21.52, lipiec 21.30, październik 21.34, grudzień 21.20. Zamknięcie: Loco 21.70, styczeń 20.76—78, luty 20.75, marzec 20.75—78, kwiecień 20.72, maj 21.17—20, wrzesień 21.04, lipiec 20.92—95, sierpień 20.97, wrzesień 20.99, październik 20.99—21, listopad 20.92, grudzień 20.86—89.

Aleksandria, 18 maja. Bawelna egipska. Zamknięcie: Sakelaris: styczeń 43.17, maj 42.75, lipiec 42.50, listopad 43.42. Ashmouni: czerwiec 28.20, sierpień 28.32, październik 28.72.

Liverpool, 18 maja. Bawelna egipska. Loco 21.65, styczeń 21.46, marzec 21.46, maj 21.08, lipiec 21.18, listopad 21.48.

Liverpool, 18 maja. Havas. Bawelna. Zamknięcie: loco 11.71, styczeń 11.07, luty 11.06, marzec 11.07, kwiecień 11.06, maj 11.28, czerwiec 11.26, lipiec 11.25, sierpień 11.22, wrzesień 11.17, październik 11.15, listopad 11.08, grudzień 11.07.

Nowy Orlean, 18 maja. Bawelna amerykańska. Zamknięcie: loco 20.78, styczeń 20.51, marzec 20.50, maj 20.77, lipiec 20.72—73, październik 20.56—57, grudzień 20.52.

ROZWIEDZMY SIĘ

szampańska komedia z **VIVIAN GIBSON** w roli głównej. Najbliższa premiera **Kina Spółdzielni.**

Zaoszczędza się wygotowanie mięsa do przyrządzenia rosółu przez używanie

MAGGI ego kostek buljonowych

Płótno zefiry popeliny

Bielizna krawaty laski

Magazyn Jarosławski
ul. Piotrkowska 19.
Tel. 29-61.

AUTO-mobilowe RADIO-stacje

zapewniające czysty odbiór na głośnik w czasie jazdy buduje według własnego patentu

ŁFR

Łódzka Fabryka Radiotechniczna

Łódź, Kilińskiego 134.

Telefon 69-00.

CO SANDBERG DAJE NA LATO!!!

Pantofle Płóciennie
Plecione
Sportowe

Obuwie Ludowe
Skorochody SANDAŁKI

Dziecinne Luksusowe
OBUWIE Damskie, męskie i dla Młodzieży na rel. „Creppesole”

I. SANDBERG
165 Piotrkowska 165
TEL. 37-39.

Nadszedł wielki transport

Pantofli sportowych

zagr. i kfi. od 4.50 do 8 zł.

Skorochody sandałki własnego wyrobu

Gabki relickie dla fabryk litografii, samochodów i do wszelkiego inżynierstwa

Skórki zamszowe do okien, mebli, samochodów i t. p.

Pantofle domowe i podróżne

I. TSAKUMAKIS
7 Piotrkowska 7
CENY PRZYSTĘPNE

DODATEK LITERACKO-NAUKOWY

„ILUSTROWANEJ REPUBLIKI“

z dnia 20-go maja 1928 r.

Domowe troski.

Spoczał władarz na głazie,
Wyczekując narazie,
Póki kura swe jajo wysledzi.
W izbie czeladź zaś hula
Niby trutnlów rój z ula,
A za płotem wciąż bruzdzą sąsiedzi.

Pod naporem mazołów
Cięży głowa jak ołów,
A sprzączwy lżę cisną pod oknem,
Lecz słabością nie grzeszy
I sejmowych pieleszy
Z doświadczeniem dogląda głębokiem.

W. Drozdowski.

KINO DLA DZIECI.

Najprostsza droga do dusz i umysłów dziecięcych.

Film w wielu wypadkach zastąpi szkołę i nauczyciela.

Niema zdaje się wdzięczniejszej i bardziej optymistycznej publiczności kinowej niż dzieci. Kto był na dziecięcym seansie kinematograficznym, zauważył z pewnością z jakim napięciem dziecko obserwuje akcję, rozgrywającą się na ekranie, jak głośnym wybuchem strachu lub radości wita punkty kulminacyjne filmów, jak mu przytem blyszczą oczęta, gdy na płótnie ekranowym pojawia się ładny widok z natury.

Śmiało można powiedzieć, że kino działa na dzieci w stopniu o wiele silniejszym niż teatr. I to jest zupełnie zrozumiałe. W teatrze dziecko ma zbyt mało zmian dekoracyjnych. DIALOGI sceniczne są bardzo często zanadto rozciągnięte, monotonne i nużące. Dziecko nudzi się i ogarnia je zniecierpliwienie. W kinie natomiast zmiany są częste i za każdym razem dają coś nowego, a w każdym razie przystosowują się do wyobraźni dziecka, ukazując mu ciągły ruch obrazów. W kinie dziecko widzi nie tylko ludzi, którzy mówią i gestykulują, lecz ponadto oczom dziecka przedstawia się auto, pociąg, ładne krajobrazy, ożywione ulice, okręty, aeroplany i różne zwierzęta. Właśnie ta różnorodność pod każdym względem fascynuje wyobraźnię dziecka.

Pozatem iluzja w kinie jest bardziej przekonująca niż w teatrze. Dziecko posiada niezłomne przekonanie, że wszystko, co się dzieje na ekranie jest prawdziwe. Las, w którym Czerwony Kapturek spotyka wilka, jest dlań lasem rzeczywistym, łąka, na której pasie się bydło jest również prawdziwą łąką. Natomiast dekoracje teatralne dla dziecka usposobionego nieco krytycznie zawsze pozostają tylko bezduszną, papierową dekoracją.

Nie wszystkie filmy jednak oddziałują jednakowo na psychikę dziecka. Najbardziej wpływ wywierają wesołe groteski filmowe, w których wy-

stępują ulubieńcy dorosłych i dzieci, znani artyści filmowi jak Charlie Chaplin, Harold Lloyd i inni. Akcja w tych filmach może być bardzo prosta i nieskomplikowana. Tylko sytuacje muszą działać drastycznie i jeden dowcip sytuacyjny musi następować po drugim. Pod tym względem brewerje Pata i Patachona bardziej odpowiadają psychice dziecka niż poważniejszemu filmowi Charlie Chaplina. W filmach Pata i Patachona niema nic poza pewnym komizmem sytuacyjnym, a to właśnie najbardziej podoba się dzieciom i najłatwiej je rozśmiesza.

Bardzo lubiane są również filmy ze zwierzętami, w których główną rolę kreuje pies lub inne domowe zwierzę. Dziecko serdecznie odnosi się do zwierząt niż ludzie dorośli i sprawia mu wielkie zadowolenie fakt, że jego ulubienicy zostali uwiecznieni na filmie. Tem się tłumaczy wielkie powodzenie filmu, w którym występował głośny bohater ze świata zwierząt filmowych bezkonkurencyjny pies Rin-tin-tin, który bajecznie swą grą doprowadzał dzieci do szalonego entuzjazmu.

Do innej zupełnie dziedziny obrazów kinematograficznych należą filmy, których treścią są bajki. Jakkolwiek wyda się to może dziwnym jednakże te filmy nie cieszą się tak wielkim powodzeniem wśród dzieci jakby się napozór zdawało. Świetny pod względem technicznym i artystycznym film „Zgubiony pantofelek” oparty na bajce o Kopsiuszku, nie zdobył wśród dzieci zaufania na ekranach zagranicznych.

Przyczyna tego niepowodzenia tkwi w tem, że autor scenariusza pozwolił sobie bardzo wiele dodać do treści bajki braci Grimm. Dzieci, znające treść bajki z książki i opowiadań nie mogły sobie wytłumaczyć, dlaczego na filmie wszystko jest inaczej. Oświadczyły kategorycznie:

— Przecież to nie jest prawdziwa bajka. To wszystko jest nieprawda!..

Wszystkie filmy, których treść została zaczerpnięta z bajek, posiadały właśnie tę wielką wadę, która wpłynęła decydująco na powodzenie „Zgubionego pantofelka”.

Autorzy scenariuszów mylnie przypuszczają, że każda bajka na filmie trzeba zmienić, ażeby dać dzieciom jaknajwięcej zmian optycznych.

W Londynie istnieje specjalne kino, przeznaczone wyłącznie dla dzieci. Na zasadzie sprostowań, dokonanych przez wychowawców w owym kinie, wynika, że najlepiej podoba się dzieciom te filmy, w których akcja nie jest zbyt skomplikowana, lecz posiada bardzo wiele komizmu sytuacyjnego. Dzieci wogóle bardzo mało interesują się akcją filmu, obchodzą je tylko poszczególne sceny, przyczem mogą to być nawet dowcipnie przedstawione obrazy z życia zwierząt lub narodów. Dzieci obserwowały naprzykład z naprężoną uwagą życie ptaszka w gniazdku, lub pierwsze kroki młodego niedźwiadka.

Zarzut, stawiany przez niepoprawnych konserwatystów, jakoby kino odrywało dzieci od pracy jest niesłuszny. Ci mentorzy zapominają o tem, że czło- wiek dorosły bawi się w kinie, dziecko natomiast, patrząc na ekran, uczy się, pracuje.

A o różnicy, jaka zachodzi między suchą bezduszną nauką książkową a żywą i bardziej dostępną dla dziecka nauką, wypływającą z filmów, — o tem nie trzeba chyba nikogo przekonywać.

Nie będziemy dalecy od prawdy, jeżeli wyrazimy na tem miejscu pogląd, że za lat kilka (przynajmniej w Ameryce) lekcje dla dzieci nie będą odbywały się w dusznych i ciasnych klasach szkolnych, lecz właśnie w kinie, przed ekranem, który lepiej przeprowadzi wykład, niż najzdolniejszy profesor.

Ant. Park.

W świetle Jupiterów.

Władze kantonalskie w Szwajcarii po premierze rosyjskiego filmu „Dzieśień dni, które poruszyły świat” zabroniły dalszego wyświetlania tego obrazu. Władze motywuują swój zakaz tem, że wyżej wymieniony film rosyjski nazbyt przeżyście gloryfikuje ustrój bolszewicki i z tych względów zagraża bezpieczeństwu i spokojowi publicznemu.

Jednocześnie warto nadmienić, że obraz ów wyświetlany jest obecnie w Berlinie, a tworcą jego jest Eisenstein i Aleksandrow, ci sami, którzy pracowali nad realizacją filmu „Potiomkin”. Władze berlińskie zdecydowały się na pokazanie publiczności filmu sowieckiego po dokonaniu małej operacji, dzięki której obraz stracił 700 metrów, zabronionych przez cenzurę.

Akcja jednego z następnych obrazów z Emilem Janningsem w roli głównej rozgrywać się będzie w Chinach i film ten otrzyma nazwę „Mandaryn”. Chiny są wogóle ostatnio bardzo modne w Hollywood i amerykańskie gwiazdy filmowe bardzo chętnie pozwalają podziwiać siebie na ekranie w strojach chińskich.

Ossi Oswalda kreuje obecnie główną rolę w filmie Foxa p. t. „Czwarta z prawej strony”.

Agnes Esterhazy przygotowuje się do roli Madame Pompadour w filmie „Charlie d'Eon”.

Harry Liedtke występuje w następujących nowych obrazach: „Robert i Bertrand”, „Współczesny Casanova”, „Harry i hochstaplerka”.

Ars.

— Marysiu, czy chciałabyś mieć za męża takiego oszczędnego człowieka, jak ja?

— Tak, ale nie za narzeczonego.

BORYS LAZAREWSKI

Obietnica.

Mieszkałam u mej przyjaciółki szkolnej — Wiery. Bardzo często rozmawiałymy o jej bracie, podporuczniku Koli Semjonowie. Przypominałyśmy sobie, z jak wielkim spokojem wyjeżdżał na front.

Wiera знаła dobrze mnie i jej brata. Nie wiedziała tylko o jednym, jak blisko siebie były — moja dusza i dusza Koli. Z dumą mogę powiedzieć, szczerzy był on tylko ze mną. Kochałam go dlatego, że wychowaliśmy się razem, że był bardzo przystojny, a najbardziej kochałam go dlatego, że umiał milczeć.

Koledzy Koli przy najlepszym uścisku dłoni lub słysząc jakiś frazes w rodzaju: „tak, pan mi się podoba”, chwylili się z tego powodu, czasem przesadzali i starali się wyolbrzymić swe „powodzenie”. Kola natomiast po najgorętszych pocałunkach, gdy do pokoju wchodziła Wiera lub jego matka, potrafił przyjąć znużony wyraz twarzy, ziewnąć zupełnie naturalnie i zacząć mówić o czemś najbardziej obojętnem.

Instynkt mówił mi, że najprzyjemniejszą w miłości jest — tajemnica. Czasem gniewał się na mnie, że nie pobrałam nad sobą zapanować i przeglądając uważnie album z pocztówkami, szeptał tak, że tylko ja jedna mogłam go usłyszeć:

— Za bardzo się zarumieniłaś, usiądź przy pianinie, tam jest mniej światła i zaciśnij gracie...

Na „ty” byliśmy już od dwóch lat, od tej chwili gdy mój Kola został podporucznikiem, lecz w obecności trzeciej osoby nie omylił się ani razu.

I dawniej, i teraz, obserwując go niemal codziennie, nigdy nie spostrzegłam w nim specjalnej odwagi, Kola nienawidził awantur i nigdy nie ćwiczył swych mięśni, lecz mimo to nie znałam i dotychczas nie znam wśród starych i młodych nikogo, któryby z takim spokojem odnosił się do śmierci, nawet powiem więcej — któryby tak bardzo nią się interesował.

Kola miał dużo pracy, na urlop przyjeżdżał rzadko i na krótko. Matka i siostra nie rozłączały się z nim wcale i były chwilę, gdy zdawało mi się, że Wiera nie jest zadowolona z mej obecności.

Cierpieliśmy oboje z tego powodu, lecz Kola nawet wtedy umiał nad sobą zapanować. Udawał, że nie zwraca na mnie najmniejszej uwagi i zęgnął się ze mną w salonie chłodno i ceremonijnie. Dziesięć minut czekałam przed bramą, aż wreszcie usłyszałam za sobą brzęk ostróg i cichy szept:

— Najdroższa, jak tęskniłem za tobą, przejdź, gdzie dorozka?..

Na tydzień przed wyjazdem na front, w piękną dżdżystą noc (dla nas ona była piękna) Kola był szczególnie dobry dla mnie.

— Musiu, kochana Musienko, jeszcze w zeszłym roku sądziłem, że jesteś bardzo głupiotka i słabiutka, jak piskle, które przed chwilą wyleciało z gniazdzka a teraz nie obawiam się i wiem, że jeżeli zęgnie, to przedewszystkiem zdołasz zachować zupełny spokój, a po drugie będziesz wierzyła, że miłość moja objawi ci się również z tamtego świata. Będziesz wierzyła?..

— Będę — odparłam niczem w transie hipnotycznym.

— Pamiętaj, że tak czy inaczej dam ci znać o swem istnieniu, a za życia będę pisał listy na „poste-restante”.

Nie potrafię opisać tego, co przeżyłam, gdy ja, Wiera i jej matka odprowadzałyśmy Kola. Jeszcze w mieszkaniu rzekł poraz pierwszy i ostatni:

— Chciałbym, żeby i pani, panno Musiu, odprowadziła mnie na dworzec.

Panowała nad sobą po mistrzowski i nawet przyglądała się spokojnie, gdy całował matkę i siostrę, a nie mnie, lecz gdy wróciłam do domu — zemdlalam. Mimo to w ciągu następných dni nie zapomniałam ani razu.

W ciągu trzech tygodni otrzymałam od niego tylko dwa listy, przepojone tą wielką miłością, na którą mogła się zdobyć tylko ludzka skryć. Ostatni list kończył się temi słowy: „Pisałbym częściej, ale nie mam czasu. A śmierci nawet te-

raz się nie boję. Najnieprzyjemniejsze chwile są dla mnie wtedy, gdy brak mi papierosów, a najprzyjemniejsze — gdy zasypiam i widzę cię we śnie. Jutro prawdopodobnie znowu napiszę”.

Nie zaplakałam nawet wtedy, gdy z Wierą przeczytaliśmy jego nazwisko w spisie poległych. Mój spokój dodawał jej również otuchy i przez pięć dni udało nam się ukrywać przed matką wieść o śmierci Koli. Startuszka o mało nie dostała pomieszania zmysłów, gdy się o tem dowiedziała.

Stało się to w początkach października.

Nie wiem, czy Wiera domyśliła się, że byłam dla jej brata czemś więcej niż przyjaciółką, lecz ona i jej matka traktowały mnie jak bliską krewną. Obie napisały do ojca, żeby pozwolił mi u nich zamieszkać. Ojciec, oczywiście, pozwolił. I leż mi było w tem miłym mieszkanku, gdzie niegdys na każdy przedmiot patrzyły oczy Koli. Spałam w jego łóżku. O tem, co się stało, nikt z nas nie był w stanie mówić i nie mogliśmy nawet czytać gazet. Wszystkie czekałyśmy na coś, lecz na co — nikt nie wiedział.

Właściwie ja wiedziałam — czekałam na spełnienie jego obietnicy i przeczuwałam, że Kola w ten lub inny sposób da mi znać o swem istnieniu. Z drżeniem serca zamykałam oczy, starając się zasnąć i zobaczyć go we śnie — lecz nie ujrzałam go ani razu. Kilka razy chodziłam na pocztę, spodziewając się, że może otrzymam jakiś spóźniony list — lecz żadnego listu nie było. Milczała Wiera i jej matka, milczały ściany i fotografie Koli.

Kola zmarł wskutek ran w szpitalu i wszystkie jego rzeczy zostały. Wiera na pisała dokądś, żeby nam je przysłano. Przyszła urzędowa odpowiedź, że rzeczy podporucznika Semjonowa zostały wysłane. Lecz myśmy przez dłuższy czas nic nie otrzymywały.

Zbliżały się święta Bożego Narodzenia.

W przeddzień wigilii Wierę odwiedziły jej dwie przyjaciółki, które nie miały dokąd wyjechać i nie mając nic innego do roboty, zaczęłyśmy topić wosk i przy-

glądać się cieniem, żeby zobaczyć co wyjdzie. Wychodziły jakieś bezkształtne nonsensy. Jedną z dziewczynek wyjaśniła, że to trzeba robić w samą wigiliję, a nie dziś.

W przedpokoju zaterkotał lekko dzwonek. Nie rozumiejąc, kto to mógł dzwonić poszłam otworzyć drzwi. Był to listonosz z paczką ze szpitala. Gdy odwiązałyśmy paczkę i matka Koli urzała jego papierosnicę, zachwiała się na nogach, ledwo nie upadła, lecz zapanowała nad sobą i szepnęła:

— Nie... nie mogę... rozpakujcie same...

Nie było wiele do rozpakowania: kilka chusteczek, zimowe rękawiczki, czapka i zwykły zeszyt w niebieskiej okładce mocno zgnieciony. Pierwsze dwie strony były wyrwane, a wewnątrz leżały trzy koperty i mały skrawek bibuły. W czapce znalazłyśmy wieczne pióro.

Tego wieczoru nie mogliśmy już ani czytać, ani jeść kolacji, ani nawet mówić. Przyjaciółki zaraz odeszły. Żeby się odświeżyć, odprowadziłam ich do domu wróciłam dopiero po upływie półtorej godziny.

Wiera i jej matka już spały.

Pocichutku przekreśliłam elektryczny kontakt i szybko się rozebrałam. Następnie wzięłam leżącą na biurku paczkę i jeszcze raz obejrzałam każdy przedmiot. Uwagę moją zwróciła bibuła. Widniał na niej odcisk dwóch czy trzech zdań. Nie mogłam jednak przeczytać.

Nagle przypomniało mi się, że trzeba bibułę trzymać przed lustrem, a wówczas litery odbijają się odwrotnie i można wszystko przeczytać.

Jednym skokiem rzuciłam się do toaletki i podniosłam różową bibułę.

I z łatwością przeczytałam:

— „Musienko, najdroższa moja, jedna wiesz tylko... Spełniłam swą obietnicę...”

Trudno było utrzymać się na nogach. Z ledwością dowlókłam się do łóżka, wtuliłam twarz w poduszkę i poraz pierwszy zaplakałam, lecz nikt, prócz Koli, nie dowiedział się o moich łzach...

Tłumaczył B. F.

Człowiek normalny-to człowiek chory

Zupełnie zdrowych ludzi spotyka się bardzo rzadko.

Amerykański sposób przedłużania życia ludzkiego.

W jednym z czasopism lekarskich ukazał się niedawno artykuł Dra Nowakowskiego, w którym autor opisuje genezę i koncepcje nowojorskiego „Instytutu przedłużania życia” („Life Extension Institute”). Ze względu na aktualność tematu i rezultaty jakie osiągnęła ta oryginalna, na iście amerykańską skalę zakrojona instytucja, nie od rzeczy będzie bliższe zapoznanie się z organizacją, której głównym celem jest przedłużanie życia.

Jakkolwiek tytuł „przedłużanie życia” brzmi paradoksalnie, tem niemniej Instytut ten prosperuje bardzo dobrze i daje zupełnie realne rezultaty, przedłużając w konsekwencji swej pracy przeciętną życia człowieka w wieku produkcyjnym.

W zasadzie sprawa przedstawia się następująco: **człowiek normalny — to człowiek chory; zdrowy zupełnie człowiek — to niezmiernie rzadki wyjątek**, potwierdzający tylko ogólne prawidłó. Zdawaćby się mogło, że skoro tak jest, więc wszyscy ludzie powinni znajdować się pod stałą opieką lekarską, któraby umożliwiła odpowiednie zacięowanie się predysponowanego do jakiejś choroby człowieka i tem samem zapobiegłaby wybuchowi choroby. Lecz w istocie tak nie jest.

Człowiek udaje się do lekarza tylko wówczas, kiedy choroba już mocno daje mu się we znaki. Do tego czasu „zdrowy” obywatel nawet słyszeć nie chce o eskulapach, a lekarze nie mogą agitować w tym kierunku, gdyż są stroną zainteresowaną.

W rezultacie lekarz widzi pacjenta dopiero wtedy, kiedy choroba zroniła już poważne postępy i kiedy o całkowitem wyleczeniu mowy już być nie może.

Stan ten można porównać z zasadami higieny jamy ustnej. Chcąc utrzymać swe uzębienie jaknajdłużej, należy co pół roku przynajmniej chodzić do dentysty dla kontroli, a zawsze „coś” się tam znajdzie; mała „poprawka” i znowu jest wszystko w porządku. Jeśli

zaś czekać tak długo, póki ból zębów nie pogoni nas do lekarza, wówczas, aibc już trzeba spróchniały ząb usunąć, lub conajmniej zaplombować, aby na jakiś czas utrzymać swój stan posiadania.

Ból jest, co prawda, stróżem zdrowia, lecz zwykle przychodzi dość późno — wtedy kiedy choroba się już rozwinęła, a często w poważnych bardzo chorobach, grożących nieraz śmiercią, możemy zupełnie nie mieć żadnego bólu.

Otóż to samo dotyczy wszystkich organów, które powinny być co rok przynajmniej kontrolowane. Drobne usterki dadzą się wówczas z łatwością usunąć, a poważniejsze przypadki „odkryte” przy takich kontrolach zostają natychmiast skierowane do odpowiednich specjalistów.

Widzimy więc, że cała ta idea w konsekwencji sprowadza się do **masowej profilaktyki**, a jakie to ma olbrzymie znaczenie, uprzytomnimy sobie, jeśli się nieco obejrzymy w danych statystycznych wymienionego instytutu.

Otóż od chwili powstania w r. 1914 do połowy r. 1924 instytut zbadał 350000 osób. Roczna frekwencja obecnie wynosi przeszło 100.000 i stale wzrasta; zatrudnia dziś 9.000 lekarzy, to jest tyle ile mamy ich w całej Polsce.

Działalność tej organizacji polega na werbowaniu przy pomocy prasy, odczytów i wszelkich środków propagandy, członków i najróżnorodniejszych towarzystw, a więc ubezpieczeniowych, przemysłowych, handlowych, urzędów etc. Za roczną składkę 5 dolarów instytut daje swym członkom corocznie **drobiazgowo badanie lekarskie z zastosowaniem wszystkich nowoczesnych środków rozpoznawczych** (analizy, prześwietlenia i t. d.) z uwzględnieniem obciążenia dziedzicznego, zawodu i trybu życia danej jednostki.

Na zasadzie tych skrupulatnych badań, członek otrzymuje pisemną ocenę stanu swego zdrowia wraz z potrzebnymi wskazówkami co do dalszego trybu życia. Wrazie wykrycia jakiejś choro-

by, lub predylekcji do niej, załącza się również zalecenie potrzebnej pomocy lekarskiej. Lekarz, do którego członek się zwraca otrzymuje wszystkie wyniki badań, diagnozę i propozycję co do leczenia, względnie usunięcia błędów w higienie osobistej pacjenta.

Oto w ogólnych zarysach działalność „Instytutu przedłużania życia”, a jak ważną i owocną jest ta działalność, najwymowniej świadczy o tem fakt, że największe towarzystwa ubezpieczeniowe zapisały się do tego instytutu, dokąd posyłają swych klientów, gdyż wszystkie kalkulacje asekuracyjne opierają się na długości życia ubezpieczonych.

Aby zilustrować efekt badania klinicznego w życiu codziennym, weźmy kilka przykładów. Otóż lekarz, badając chorego, jeśli przy okazji „odkryje” u niego powiększone migdałki, to, o ile niema poważniejszych zaburzeń, nie będzie namawiał do radykalnego zabiegu. Tymczasem lekarz ubezpieczeniowy, działający z ramienia instytutu, poczyni masową statystykę, wykazującą, że u takich osób częściej występuje reumatyzm, wady serca etc., zaleci stanowczo usunięcie migdałków, aby przedłużyć szanse długowieczności klienta.

Inny przykład: kilka kilo więcej, niż średnia waga dla danego wzrostu nie zwróci uwagi danego osobnika, ani jego lekarza. Tymczasem lekarz ubezpieczeniowy, operując doświadczeniem masowym wie, że **kilka kilogramów zbyt ciężkich — to zwiększone ryzyko śmierci** i bezwzględnie zaleci redukcję i zmianę trybu życia.

Co się tyczy innych chorób, które przez długi czas nie przeszkadzają w wykonywaniu zawodu, to jasnym jest, że taki „zdrowy” człowiek do lekarza się nie zwróci. Tymczasem przy periodycznym badaniu lekarz je stanowczo znajdzie, bo je szuka. Do tej kategorii należą nprz. białkomocz, mniejsze lub większe ciśnienie krwi, otyłość nieznaczna, początkowe okresy niedomogi nerek i t. d.

Widzimy więc teraz zasadniczą różnicę między stanowiskiem lekarza instytutu, względnie ubezpieczeniowego i lekarza-klinicysty: pierwszy — zapobiega; drugi — reparuje!

Te właśnie elementy medycyny ubezpieczeniowej zostały użyte na budowę organizacji medycyny profilaktycznej.

Na kilku polach i u nas istnieją już takie pomosty między profilaktyką i kliniką w postaci przychodni przeciwnożliczych, antywenerycznych, „kropli mleka” dla niemowląt i t. d. W stosunku do wszystkich chorób wogóle, „instytut przedłużania życia” jest właśnie takim pomostem, którego brak daje się u nas bardzo odczuwać.

Niewątpliwie i u nas w niedalekiej przyszłości powstanie podobna instytucja, która weźmie pod swą pieczę szerokie masy obywateli, tak mało dbających o faktyczny stan swego zdrowia.

Narazie jednak musimy z tego co zostało stworzone w Ameryce wyciągnąć dla siebie odpowiednie wnioski.

Przedewszystkiem należy dążyć do tego, aby publiczność uświadomiła sobie, że trzeba co pewien czas, powiedzmy co rok, zwracać się do lekarza, nawet wśród „pełnego zdrowia”, gdyż jak powiedzieliśmy człowiek chory — to człowiek normalny.

Oczywiście, że badanie takie musi być wszechstronne i drobiazgowo i przy stepne w cenie, aby wszystkie warstwy ludności mogły z niego korzystać. Biorąc zaś pod uwagę, że ceny analiz i prześwietlań są dość wysokie, trzeba dążyć do tego, aby sprawą tą zajęły się Instytucje publiczne o charakterze społecznym, jak nprzkl. kasy chorych, dla których ta metoda zapobiegawcza może być bardzo „kasowa”. Wreszcie cały szereg już istniejących instytucji, powinien się zainteresować bliżej tą kwestją, pomnąc, iż głównym hasłem ich winno być nie leczenie, a zapobieganie.

Dr. P. Klinger.

Enotliwi paryżanie.

Wszelkie uciechy i zabawy — tylko dla cudzoziemców

W Paryżu niema kluczy od bram. Metalowych tabliczek z nazwiskami na drzwiach niema również. Albowiem „konsjerżka” mogłaby wówczas..

Ona wie kto, kiedy, do kogo, poco. I wie również kto kogo kiedy opuszcza. Przez cały dzień i całą noc trwa na posterunku. Żelazne swe zdrowie zawdzięcza wyłącznie skromnemu trybowi życia paryżan, którzy o 11-ej wieczorem leżą już w łóżkach. Wszelkie, po tej godzinie wszystko istnieje tylko dla obco-krajowców.

Na Montmartrze wogóle po godzinie 8-ej wieczorem nie spotkacie ani jednego francuza prócz kelnera. Przeważnie spotyka się tam włochów.

Zostałam zaproszona na obiad na go dzinę pierwszą do pewnego pisarza politycznego. Żona jego wyjechała. Ale by- ło nas oczywiście troje!

(Patrz „konsjerżka” wyżej).

Gospodarz opuścił mieszkanie wraz z nami. Na schodach poprosiłam o papierosa, którego chciałam wypalić w aucie.

— Czy pozwoli pani, że ognia dam pani dopiero w aucie?..

— ???...

— Tak, bo konsjerżka mogłaby jeszcze..

— Co ona mogłaby?..

— Nie chciałbym, żeby widziała na schodach kobietę, palącą papierosa. Pa ni nie ma pojęcia jaką władzę u nas posiada stróżka..

— A jeżeli wogóle widzi kobietę?..

— Czy to nie jest podejrzane?

— To jest dla niej obojętne. Gdyby jednak ujrzała kobietę, palącą papierosa widziałaby już o tem nazajutrz całą dzielnicę.. I pani rozumie — mleczarka, piekarz, rzeźnik — wszyscy zaczęliby mnie sabotować..

Życzylabym sobie otrzymać taką „konsjerżkę” w prezencie..

Szczególnie rozweselające jest w Paryżu dzwonienie przez telefon. Wymaga ono bezwzględnie przedłużenia urlopu. Paryżanin używa więc telefonu tylko wówczas, gdy ma bardzo wiele wolnego czasu. W przeciwnym razie woli pójść i załatwić sprawę — zajmie mu to w każdym razie mniej czasu. Gdy bardzo mu się spieszy — wysyła list pocztą pneumatyczną.

W jednym z teatrów rewjowych widziałam doskonały skecz. Młoda dziewczyna rzuca się do Sekwany. Stojący na brzegu mężczyzna, chcąc ratować samobójczynię, syciąga powoli marynarkę, spodnie i krawat, układa wszystko troskliwie na ziemi, by się nie pogniotło i wska kuje do wody.

Najpierw udaje mu się złapać jeden pantofel. Po pokonaniu wielu trudności wyciąga również dziewczynę. Następuje długa rozmowa. Ona wyjaśnia: nieszcze- śliwa miłość. To go wzruszyło, izer ma w oczach i ofiaruje jej nawet swą kamizelkę i marynarkę. Potem chce ją odprowadzić do domu. Pyta więc, gdzie mieszka jak się nazywa i kim właściwie jest.

— Jestem telefonistką.. — odparła młoda denatka.

— On — jakgdyby rażony prądem elektrycznym, chwytą ją wściekły wpół i rzuca ją z mostu do rzeki w tem miejscu gdzie jest ona najgłębsza. Szybko się ubiera, nie mogąc jeszcze pohamować swej wciekłości, spoztręga nagle pozostawiony pantofel, podnosi go i rzuca do rzeki, gdzie po dziewczynynie niema ani znaku.

★

Na „Champs Elysees”, najpiękniejszej i najbogatszej ulicy świata, obok wystawy jakiegoś luksusowego sklepu widnieje mała studzienka, wgłębiona w murze.

— „Dog Bar” — tak brzmi napis nad

Ostatni rozkaz Mussoliniego.

Włoszki muszą rodzić, bo tego wymaga ojczyzna.

Sprawa rozmnażania się ludności stała nowi jeden z najważniejszych momentów w całokształcie zagadnień wszechświatowego militarizmu. Liczba urodzeń warunkuje bowiem stan liczebny przyszej armji. Niektóre państwa, zdając sobie sprawę z ważności tego zagadnienia otaczają kobiety wyszukaną troskliwością i opieką. Tymczasem, jakgdyby na złość, epokę, w której żyjemy znamionuje znaczny spadek urodzeń we wszystkich krajach bez wyjątku. Ostatnim hasłem Europy winno więc być:

— Militaryści wszystkich krajów, rozmnażajcie się!

Niestety, nie posiadamy żadnych przepisów prawnych, które mogłyby zmusić obywateli do przysparzania państwu przyszłych żołnierzy. Taka forma naku zu znalazła zastosowanie dotychczas tylko we Włoszech.

Mussolini wydał rozkaz do narodu: „Rozmnażajcie się!” i wierni faszyci sumiennie wypełniają polecenie swego władcy.

Jak skrupulatnie włosi czynią za- dość rozkazowi wodza faszystów świadczy o tem następujący list jednego z urzędników włoskiego towarzystwa wagonów sypialnych w Rzymie, ogłoszony przed kilku dniami w piśmie włoskiem „Messagero”.

— „Niniejszem donoszę Panu, że dnia 28 b. m. żona moja powiła trojaczki płci żeńskiej. Ten wielki wysiłek małżonki mojej uważać należy jako doniosłej wagi czyn polityczny, idący całkowicie po linii, zamierzeń naszego wodza, Mussoliniego. Zastęga moja, a właściwie żony mojej, nabiera specjalnego znaczenia dopiero wówczas, jeśli zważymy, że ostatnia ofiara złożona na ołtarzu ojczyzny w postaci trojaczek jest dalszym etapem patriotycznej działalności mojej żony, która w ciągu kilkuletniego pożycia małżeńskiego ofiarowała już państwu ośmioro dzieci, wydając je na świat pojedynczo, a obecnie potroiła swą ofiarność. Tłumaczy się to tem, że jestem faszystą nie tylko z ducha, ale również z krwi i kości.

Martwi mnie tylko jedna rzecz, a mianowicie, że noworodki są płci żeńskiej, a więc nie będą mogły ramieniem swym służyć sprawie obrony ojczyzny. Lecz za to będą one oddane faszystowskiemu duchem i ciałem i już dziś żądam, ażeby zapisano je do „Piccole Italiane” (organizacja faszystowska dla dziewcząt). Poza- tem mam wiele trosk z wyżywieniem tak licznej rodziny, która nagle powiększyła się o 50 procent. Jeżeli żona moja, licząca obecnie 33 lata, pójdzie dalej tą samą drogą, to wkrótce będzie mogła stworzyć całą kompanję! Rozwiązanie było bardzo ciężkie i bolesne, przeszło jednak bez większych komplikacji. Niech żyją Włochy! Niech żyje Duce! Niech żyje rodzina!”

Cóż na to panowie lekarze i statys- ci?..

Przecież to jest niebывały cud! Faszystom jako najskuteczniejszy środek na potrójne wzmoczenie urodzin-

Wynalazek godny najszybszego opatentowania.

M. Sman.

Argus.

Ziemia Obiecana dla bezrobotnych.

Meksyk to nie Włochy. — Amerykanizacja miast. — Walki byków. — Zacołane rolnictwo.

Częste rewolucje nie uszczęśliwiają kraju.

(Specjalna służba korespondencyjna „Republiki“)

Vera Cruz, w maju.

Miasto Vera Cruz, do którego po 10-dniowej podróży przywiózł nas kursujący stale pomiędzy Nowym Jorkiem a tym portem meksykańskim parowiec je dnokominowy „Star of United States“, rozłożone jest amfiteatralnie nad zatoką i może — od biedy przywołać na myśl porównanie z Neapolem.

Ale tylko — od biedy. Bo różnice są, i nawet — znaczne. Widniejące za miastem, na horyzoncie, wyżyny przypo minają wprawdzie skądinąd Wezuwiusz, ale podczas gdy skapany w słońcu Neapol, widziany od strony morza, wywiera wrażenie idylli południowej, jakiejś bez troskiej bajki „dla dużych dzieci“ — to meksykańskie miasto przedstawia się z okretu — dość ponuro, chociaż nie brak tu słońca.

Na wrażenie to wpływają głównie widoczne w wielu miejscach starożytne porty i wały forteczne, pamiętające bodaj jeszcze te czasy, kiedy kamień węgielny pod budowę przyszłego miasta położony niustraszony odkrywa nowych łądów, pogromca Meksyku — Ferdynand Cortez... Przywodzą one na myśl te liczne wojny, jakie prowadzone były w ubiegłych wiekach o panowanie nad Meksykiem. Widownia walk tych było przecież głównie samo miasto Vera Cruz — jego port, stanowiący z racji swego położenia geograficznego, jakby główne wrota, prowadzące do wnętrza tak bogatej krainy Azteków...

I jeszcze coś „zasadniczego“ widzi się tu już z okretu czego nie widać w Neapolu: sporo wielkich budowli, „drapaczy chmur“ świadczących wymownie, że jesteśmy jednak na terenie Nowego Świata, a nie w klasycznej Italii...

Mury i wały forteczne nastroją poważnie, ale nastroj ten zmienia się, gdy przybysz staje na lądzie.

Port — jak każdy port centralnej czy południowej Ameryki, może tylko brudniejszy jeszcze — i wielu innych... Na dokach i wąskich ciasnych uliczkach roi się od Kreolów, murzynów, mulatów, wszędzie widnieją wózki z bananami i plasterkami ananasów na lodzie... Typowy ruch i gwar portowy...

Samo miasto przedstawia się jednak znacznie lepiej. Liczy ono około 200000 mieszkańców, ludność meksykańska jest gęsto przemieszana elementem napływowym — yankesami.

Dzięki tej amerykańskiej, (a więc: anglosaskiej) domieszce ma Vera Cruz miejscami charakter nietylko meksykański, ile czysto: businessowo — amerykański.

Wzdłuż głównych ulic widnieją wielkie sklepy i magazyny, nie różniące się zasadniczo niczem od n.p. nowojorskich. Wszędzie widać też ruch i gwar istic amerykański.

Bo też jesteśmy tu u wrót wejściowych dla handlu importowego Ameryki Północnej z Meksykiem. Wiele firm i to warzystw handlowych z Nowego Yorku, Bostonu, Filadelfji i innych miast posiada tu swoje przedstawicielstwa.

Domy w śródmieściu budowane są przeważnie na sposób amerykański, pomiędzy nimi widnieją często jednak białe sześciany domków typowo meksykańskich, niskich, jednopiętrowych jakby placówek, opierających się przemocą fali amerykańskiej.

Właściwy, egzotyczny charakter miejsca uwidoczniła się tylko zdala od śródmieścia, gdzie niema wielkich magazynów ani biur. Tam na tle palm i kaktusów, otaczających siedziby mieszkalne zamożniejszej i mniej zamożnej ludności, spotkać można meksykańskiego „cabbalero“ w malowniczym kapeluszu, tam oliwkowa cera twarzy dzieci i przechodniów ulicznych przypominają na każdym kroku, że się jest w Mexico...

W południowej stronie Vera Cruz, na wielkiej przeczterzeni, niemiejszej od łódzkiego Placu Hallera, widnieje olbrzymia budowla, którą zwiedza chętnie każdy przybywający w te strony obcy. To — cyrk, w którym odbywają się w sezonie „walki byków“.

W krwawych tych widowiskach Meksykanie lubują się niemiernie niż ich przodkowie rasowi ze starożytności — Hiszpanie. Walki, odbywające się tutaj, pozbawione są wprawdzie tej pompy i grandezzy, z jaką widowiska takie rozgrywały się w Madrycie, gdzie obecnie jest na nich przeważnie król z małżonką i całym dworem...

Tu toreadorzy wespół z capeadorami i picadorami dręczą i szlachcą w końcu oszalałego byka w sposób bardzo demokratyczny, ale widowisko jest niemiernie krwawe i bzdzi niemierniejszy entuzjazm i zachwyty, niż w Seville czy Barcelonie...

Olbrzymi cyrk jest murowany, w architekturze jego niema nic szczególnego, jedynie arena nie jest kolista lecz owalna — bardzo wydłużona i duża — do koła niej zaś niema krzesel ani ławek, jeno amfiteatralnie wznoszące się jeden nad drugim stopnie kamienne.

Całe miasto oraz bliższe i dalsze okolice wyznaczają sobie rendez vous w cyrku, gdy rozlepione na mieście afisze

obwieszczają, iż dnia tego a tego odbędzie się „corrida“... Vera Cruz jest wtedy jak by podminowane, o niczem innym nie mówi się, jak tylko o „espadas“, (t. j. o toreadorach) o bykach (z jakiej stadniny pochodzą) itd.

„Walka“ zaczyna się wcześniej popołudniu i trwa zazwyczaj do zmierzchu wieczornego. Ohara jej padają zwykle 4 do 6 wielkich byków, specjalnie w tym celu hodowanych.

Wypuszczone na arenę zwierzę jest na początku oszołomione światłem i dźwiękami orkiestry, drażnione jednak nieustannie przez kilkudziesięciu „capadadorów“, operujących mu przed oczyma czerwonymi płachtami oraz „picadorów“ kłujących go krótkimi pikami, wpada stopniowo w wściekłość coraz większą, pędzi poprzez arenę, nadziewając na rogi i tratując racicami nietylko krzeselka i parkan, okalający teren zabawy, ale również liczne konie picadorów... W końcu, gdy wściekłość jego doszła już do zenitu, zjawia się „espada“, toreador ze szpadą, i w punkcie kulminacyjnym igrzyska przesywa mu z odważą i grą ją kark śmiertelnością żelazem...

— Ewiva espada!... ryczy i wyje tłum sypią się oklaski, entuzjazm i zachwyty jest niebywały, a tymczasem wywożą byka oraz podziurawione i potratowane ścierva końskie i przygotowują arenę do wypuszczenia następnego byka.

„Bycza“ zabawa...

Zaś następnego dnia po igrzyskach każdy rzeźnik w Vera Cruz wywiesza w oknie swej jatki ogromne zawiadomienie, że u niego dostać można mięso zabitego byka. W dowód, że mięso to jest „autentyczne“, że rzeźnik zakupił naprawdę poległą wczoraj na arenie ofiarę i sprzedaje jej mięso — nad zawiadomienie niemiernie wywieszony jest krwawiący łeb zwierzęcia...

Tylko że — rzeźników w mieście jest chyba z 200, byków zabito wczoraj tylko — 6, a jednak... nad każdą z 200 jatek widnieje krwawy łeb i każdy rzeźnik sprzedaje autentyczne mięso... Z czego wynikałoby, że każdy z zabitych wczoraj byków posiadał obowiązkowo przynajmniej ze 30 łbów tudzież kilkanaście centnarów mięsa na sobie...

Jadąc z Vera Cruz w głąb kraju, rychło nabiera się przekonania, że Meksyk to kraj, leżący naogół jeszcze zupełnie u górem, olbrzymie połacie są tu jeszcze niezaludnione, urodzajna ziemia czeka brony i pluga, gotowa żywić pod dostatkiem miliony ludzi, którzy poświęcają jej swą pracę...

Obecnie jest to jeszcze pieśnią, dalszej przyszłości. Gospodarka rolna nie

jest rozwinięta, sposoby eksploatacji ziemi są tu jeszcze naogół tak pierwotne, jak — na głuchej wsi polskiej... ponadto zaś rolnik jest mało. Stan farmerski jest znikomo mały w porównaniu z olbrzymimi obszarami ziemi...

To też w ostatnich latach, polityka rządu zwróciła się głównie w jednym zasadniczym kierunku: wywołać jaknajwiększy ruch imigracyjny, ścignąć do kraju jak największe masy rolników.

Meksyk posiada przecież ogromne bogactwa naturalne nietylko w postaci urodzajnej gleby, ale również w minerałach, naftie itd. Kraj ten jest więc również w wysokim stopniu podatny dla rozwoju przemysłu, jednak — kultura materialna, dobrobyt w miastach, nie rozwija się, bowiem brak tu tego zasadniczego podłoża bogactwa narodowego, jakim ostatecznie jest — produkcja rol- na.

Setki milionów dolarów wpakowano tu już w kopalnie, fabryki, koleje (sieć drogi żelaznej jest tu stosunkowo dosyć rozwinięta) jednak poziom kultury i dobrobytu tkwi na martwym punkcie, bo farmer meksykański nie stanowi większości w hierarchii społecznej, bo wreszcie — nie wie farmer ten jeszcze prawie nic o plugu — motorze, ani o elektrycznej młockarni, ani o nowoczesnych sposobach samej uprawy, natomiast orze ziemię przeważnie wciąż jeszcze tak, jak to proajcownie jego czynili przed 200 laty...

Meksyk jest obecnie klasycznym krajem emigracji. W Europie fakt ten jest jeszcze niezbyt wiadomy, nie ulega jednak wątpliwości, że rychło spopularyzuje się w Europie, wśród szerokich mas ludowych wszystkich krajów, które cierpią na „ciasnotę“, przemożna idea emigracji do Meksyku.

Horoskop ten dotyczy zwłaszcza wschodu, a więc również Polski, gdzie będziemy kiedyś świadkami takiego ruchu emigracyjnego w kierunku Meksyka, jaki miał miejsce przed 40—50 laty w kierunku Ameryki Północnej.

D. A.

HUMOR.

WSPÓLCZESNY CHŁOPIEC.

— Dam ci złotówkę, Józiu, jeżeli mi opowiesz bajkę.
— Stryku! Opowiem dwie od razu za półtora złotego.

EUGEN. MOLNAR.

Defraudant.

— Jak on cię przyjął?
— Bardzo serdecznie. Wyszedł mi na spotkanie, uściśnął moją rękę i przeprosił mnie, że nosi roboczy garnitur, poczem wskazał mi miejsce...
— Pewnie ten głęboki, angielski fotel? — Tak.
— Nam wskazywał tylko zwyczajne krzesła. No, i co powiedział?
— Zapytał czego sobie życzę, czem może mi służyć. Powiedziałam, że przychodzę w sprawie mego męża. Chciał westchnąć głęboko, lecz spostrzegłam, że stłumił swe westchnienie. Odparł tonem bardzo uprzejmym. Bębnił przytem palcami po stole — on ma takie śliczne, długie palce...
— Dobrze, dobrze... Opowiadaj dalej!
— On wogóle jest bardzo przystojny, ma taką mięską, muskularną twarz...
— Ależ proszę cię, Olgo, znam przecież mego szefa lepiej od ciebie... Nie denerwuj mnie już... Więc co on powiedział?
— Zamiast odpowiedzi pani Olga ściągnęła mały kapelusik z głowy i usiadła na kanapie. Jasne sploty włosów spadały figlarnie na jej młodą piękną twarz-

czkę. Lecz mąż jej tak był zajęty swymi myślami, że nawet nie zwrócił na to uwagi.
— Mój drogi — odparła po chwili — Gdy postanowiłam udać się do niego byłam pewna zwycięstwa. Słyszałam bowiem bardzo wiele o twoim szefie... Przecież inni urzędnicy mieli takie same przykrości. Jeden nawet popełnił jakieś nadużycie i nie mu się nie stało, prawda?... Sam mi opowiadałeś jak pani Nemeth załatwiła tę sprawę...
— Nie mów mi o niej, proszę cię... Przecież wszyscy wiedzą...
— Ale gdyby nie ona, mąż jej zgnałby w więzienie...
— Więc powiedz nareszcie jak załatwiłaś tę sprawę?
— Powiedziałam mu, że zdefraudowałam tę sumę dla mnie... Twój szef bębnił palcami po stole i mówił: „To ciężka sprawa, proszę pani, ciężka sprawa... Ja doprawdy nie wiem...“ Ale wszystko poszło dobrze...
— Jaktó?... Więc nie będę ukarany?
— Nie.
— Ale muszę chyba zwrócić zdefraudowaną sumę?
— Też nie.
— A więc — kara dyscyplinarna?
— Może... Ale niezbyt wielka... Otrzymasz pewnie tylko napomnienie i na tem się skończy.
— Nie wiedział jak jej ma dziękować. Czuli się wspaniałymi i ogromnie upokorzo-

nym. Nie miał odwagi spojrzeć żonie w oczy. Unikajł jej wzroku. A ona, rozumiejąc go doskonale, starała się mu przyjść z pomocą i przeniosła rozmowę na inny temat. Mówiła o rzeczach bła- hych i nieistotnych. Wspomniała o tem, że jutro musi złożyć wizytę ciotce, że wieczorem chciałaby pójść do teatru i nagle zapytała:
— A czy wiesz, że jutro przyjdą do nas państwo Nemeth?...
— Jaktó?... Pani Nemeth nie może się pokazać w naszym domu! — odparł kategorycznie.
— Nie rozumiem... Pan Nemeth może do nas przychodzić, a jego żona — nie?
— Zastanawiał się nad odpowiedzią, lecz ona nie pozwoliła mu dojść do słowa:
— Nie widzę między nimi żadnej różnicy... Powiem nawet więcej — w tym wypadku ona jest mniej winna niż on... Kosztem swej czci kobieciej uratowała męża swego i dzieci...
— Schwycił ją za rękę i zapytał drżącym głosem:
— Wybacz mi, ale... na litość boską... czy z tobą nie było tak samo... czy mój szef nie zażądał od ciebie czegoś?...
— Pani Olga odparła, nie tracąc spokoju:
— Jesteś naiwny!
— Nie, nie jestem naiwny... Ja go dobrze znam... Wszyscy go znają... O-

leńko moja, powiedz mi prawdę, muszę wiedzieć całą prawdę, boję się o tem pomyśleć, ale jeśli uczyniłaś to samo, co pani Nemeth — — —
— Podniosła się z kanapy.
— To co?... Ach, jak wy mężczyźni! przechodzicie szybko z roli oskarżonego do roli prokuratora!... Sądziłeś, że nie zauważyłam od pierwszej chwili twej niepewności?... Czekalam tylko na to, żebyś sam zadał mi pytanie!... Nędzniku!...
— Teraz czuli się jeszcze bardziej upokorzonymi.
— Wybacz mi — bakał — wiesz przecież, jak mi bardzo na tem zależy...
— Powtarzam ci raz jeszcze: jesteś ogromnie naiwny!... Twój szef jest wielkim dżentelmanem... Wiem o tem, bo byłam przecież z nim sam-na-sam w jego gabinecie przeszło godzinę... Nie obrzucił mnie ani jednym słówkiem... O, nie!... On nie nadużywał swej wyjątkowej sytuacji nie chciał walczyć bronią zwykłego szantażysty... Twój szef jest dżentelmanem... Ale — ja... ja...
— I po chwili dodała, wybuchając płaczem:
— — — ja napraszałam mu się, bo słyszałam, że tylko w ten sposób można ratować defraudantów, a on mnie pomógł... on... on mna wzgardził i nie przyjął mej ofiary...
Tłum. B. F.

Zakłady Przemysłu Bawełnianego Juliusza Kindermanna Spółka Akcyjna w Łodzi.

Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia 1927 roku.

STAN CZYNNY.		
1. Nieruchomości		
w złotych w złocie	Zł. 1,213,525.—	
" " obiegowych	11,824.88	Zł. 1,225,349.88
2. Maszyny i urządzenia techniczne		
w złotych w złocie	Zł. 2,036,163.07	
" " obiegowych	407,724.69	2,443,887.76
3. Zaprzęgi i samochody		
Zaprzęgi w złotych w złocie	Zł. 15,910.—	
" " obiegowych	935.—	
Samochody " " obiegowych	44,620.—	61,465.—
4. Rachomości		
w złotych w złocie	Zł. 22,764.80	
" " obiegowych	6,415.34	29,200.14
5. Gotowizna w kasie		44,581.59
6. Weksle w portfelu		80,808.39
7. Weksle i protesty na inkaso		5,059.81
8. Weksle protestowane		2,673.88
9. Dowozy		8,031.27
10. Papiery wartościowe		60,000.—
11. Kwity wywozowe		1,082.—
12. Towary, półfabrykaty, surowce i inne zapasy		1,976,671.66
13. Dłużnicy i banki		1,726,988.39
14. Depozyty		57,000.—
		Zł. 1,722,799.77

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW		
WNIEN.		
Koszty ogólne i straty na dłużnikach		Zł. 830,002.16
Podatki		324,672.33
Świadczenia		134,542.50
Zysk do podziału		805,690.75
		Zł. 2,094,907.74

STAN BIERNY.		
1. Kapitał zakładowy w złotych w złocie		Zł. 3,000,000.—
2. Kapitał zapasowy w złotych w złocie	Zł. 200,500.—	
" " obiegowych	436,500.—	637,000.—
3. Kapitał amortyzacyjny w zł. w złocie	Zł. 87,882.87	
" " obiegowych	938,492.23	1,026,375.10
4. Akcepty		635,491.69
5. Rembursy		123,728.99
6. Wierzyciele		1,436,513.24
7. Depozytarjusze		57,000.—
8. Zysk do podziału:		
Pozostałość z r. 1926	Zł. 209.63	
Zysk w r. 1927	805,690.75	805,890.38
		Zł. 1,722,799.77
		Zł. 2,094,907.74

Sto dwadzieścia domów robotniczych można wybudować za cenę 5 dni urlopowych.

Akcja budowy domów robotniczych nie posuwa się z taką szybkością, jak wymagają tego fatalne, a częstokroć krytyczne warunki mieszkaniowe robotników. Inicjatywa miasta w tym kierunku nie dała narazie żadnych konkretnych rezultatów i można powiedzieć, że obecny sezon budowlany jest stracony.

Do bardziej konkretnych rezultatów doprowadziła inicjatywa przemysłowców, gdyż spodziewać się można, iż do końca roku około 100 domów stanie do dyspozycji robotników, w których znajdzie pomieszczenie 200 rodzin. Jeśli będziemy szli dalej w tym tempie, to oczywiście lat trzeba będzie, aby ta hańba Łodzi — nory bałuckie, kozłuskie i inne przestały być typowym pomieszczeniem robotnika łódzkiego.

Tylko nadanie akcji szerszego rozmiaru może doprowadzić do realnego rozwiązania kwestii mieszkaniowej włókniarza. Jak zawsze w życiu, tak i w tym wypadku, inicjatywa strony najbardziej zainteresowanej może poruszyć z miejsca całą sprawę. Nie ulega wątpliwości, iż dopiero wówczas inne czynniki — interesujące się tym ruchem — a więc przemysłowcy czy też samorząd przydadzą inicjatywie robotniczej z pomocą, dzięki której w najbliższych latach robotnik łódzki będzie mógł znaleźć czyste pomieszczenie.

Zdawałoby się, iż zarobki robotnicze niemożliwą kapitalizację i włókniarz łódzki skazany jest wyłącznie, bądź na filantropję przemysłu bądź też na świadczenia ze strony samorządu. Rzeczywiście tak sprawa się przedstawia, gdy będziemy oceniali jedynie indywidualną możliwość finansową robotnika. Tem nie mniej możliwym jest łączny wysiłek finansowy włókniarzy. Co więcej, może być on podjęty w sposób, który nie podetnie zupełnie budżetu tygodniowego robotnika, a jednocześnie przysporzy znacznych środków, które umożliwią oddanie do dyspozycji szeregu domów już na wiosnę roku przyszłego.

Warunkiem powodzenia tej akcji jest solidarność i natchmiastowe rozpoczęcie pracy.

Plan jest nadzwyczaj prosty. Łódź zatrudnia około 60 tys. robotników włóknieniczych, z których co najmniej 2/3

korzysta z ustawowego urlopu 15-dniowego. Sfinansowanie częściowej budowy domów robotniczych przez samych robotników mogłoby osiągnąć przez częściowe zrezygnowanie robotników z plac urlopowych.

Istnieje tu kilka alternatyw:

1) Najprostszą byłoby, gdyby robotnicy zrezygnowali w tym roku z płacy za dwie niedziele, przypadające w okresie urlopu. Może przyjść im to tem łatwiej, iż przy normalnej pracy i tak za niedzielę nie otrzymują żadnej zapłaty. Ofiarą 40 tysięcy robotników łódzkich, korzystających z urlopu, w formie zapłaty — za 2 świąteczne dni urlopowe — równałoby się 80 tysięcy dniówkom. Licząc bardzo skromnie przeciętny zarobek na 3 złote dziennie, jakkolwiek jest on bezwzględnie wyższy, mogłoby osiągnąć w ten sposób fundusz, w wysokości 240 tysięcy złotych.

2) Alternatywa pierwsza przedstawia najmniejszą ofiarę, któraby najłatwiej przyszła robotnikowi. W miarę pewnego wysiłku mogłoby ten sukces finansowy znacznie powiększyć. Mielśmy już w Łodzi wypadki, iż robotnicy nie korzystali z urlopu, otrzymując jednocześnie za ten czas pieniądze i jednocześnie pracując.

Czy wobec katastrofalnej sytuacji mieszkaniowej robotnika nie powinien on w tym roku we wszystkich fabrykach zrezygnować, powiedzmy, z 3 dni urlopowych i w ten sposób uzyskany zarobek przekazać na fundusz budowy domów robotniczych. Licząc znów najskromniej, zarobek ten wyniósłby co najmniej 360 tysięcy złotych.

3) Inne alternatywy są kombinacjami łącznymi przez koncepcję 1 i 2, t. j. zrezygnowanie z płacy za dwa dni świąteczne i dodatkową pracę przez kilka dni urlopowych, co byłoby ofiarą najbardziej dotkliwą, albo też odpracowanie kilku dni na ten cel funduszu budowy domów.

Koncepcja sama jest więc prosta i oczywista. Nie ulega wątpliwości, iż grunta pod budowę tych domów dostarczą bezpłatnie albo przemysłowcy albo miasto, a Bank gospodarstwa krajowego natchmiast przyspieszy z wydatną pomocą kredytową, która umożliwi oparcie akcji na szerokich podstawach.

Budowa domów robotniczych dla dwóch rodzin, według typu, przyjętego przez komitet przemysłowców, kosztuje około 15 tysięcy złotych. Bank gospodarstwa krajowego da kredyty w wysokości dwukrotnej kapitału włożonego na budowę.

Gdyby więc robotnicy łódzcy przekazali zapłatę z dwóch dni urlopowych na cele funduszu mieszkaniowego, wówczas z kredytem rządowym fundusz budowy domów robotniczych będzie przedstawiał sumę około 720 tys. złotych. Suma ta przedstawia równowartość około 50 domów.

Gdyby prócz tego, robotnicy pracowali jeszcze w okresie urlopowym 2 dni na cele funduszu budowlanego, z wiosną roku przyszłego włókniarze stali się właścicielami około 100 domów, dających pomieszczenie dla 200 rodzin. Kalkulacja ta nie jest bynajmniej optymistyczna, ale jak zaznaczyliśmy, zależna wyłącznie od solidarności i ofiarności robotniczej. Nie ulega wątpliwości, iż w tym wypadku można się spodziewać daleko idącej pomocy ze strony przemysłu, który widząc wielkie samozaparcie i ofiarności robotników, przeznaczyłby poważne fundusze dla porparcia całej akcji.

Pozostałoby jedynie rozwiązanie samej organizacji całej akcji. Oprzeć się ona może albo o istniejący komitet przemysłowców, który może się poszczycić pewnymi realnymi wynikami, albo też robotnicy sami mogliby stworzyć koalicję i postawić na ich czele nie tyle ludzi, partyjnie zaangażowanych, jak tych, którzy dają gwarancję należytej energii i uczciwości oraz rychłego przystąpienia do pracy.

Pozostałoby rozstrzygnięcie które rodziny winny korzystać z domów w ten sposób wybudowanych. Oczywiście, o ileby robotnicy wykazali tak daleko rozwinięty zmysł organizacyjny, iż wszystkie poważniejsze fabryki wzięłyby w tej akcji udział, to wówczas mogłoby opracować odpowiedni klucz i ustalić ile mieszkań przypada na jedną fabrykę. Zależne to byłoby od wyso-

kości wpłaconego kapitału, a więc od ilości zatrudnionych robotników.

Pozostałoby następnie kwestia wyznaczenia w poszczególnej fabryce tych wybrańców, którzy mogliby się sprawdzić do domów zbudowanych za pieniądze robotnicze. Zdaje się, iż sprawę tę trzeba by pozostawić losowaniu albo też komisji, któraby przydzieliła mieszkania robotnikom, znajdującym się w najbardziej fatalnych warunkach.

Gdyby więc Łódź robotnicza wykazała solidarność i ofiarności i zrezygnowała z wynagrodzenia za dwie niedziele urlopowe, a nadto przepracowała 3 dni urlopowe, to wówczas z wiosną stanęłoby 120 domów robotniczych.

Wyliczenie jest proste: 40 tys. robotników po 5 dni po 3 zł. równa się 600 tys. złotych, kredyt rządowy jeden milion dwieście tysięcy łącznie milion osiemset tysięcy, czyli licząc po 15 tys. za domek — 120 domów.

Mamy zaufanie do robotnika łódzkiego iż zdoła się na ten solidarny wysiłek. Wszak dla przeprowadzenia swoich celów robotnik łódzki rzuca pracę i strejkuje.

120 domów dla 240 rodzin robotniczych t. j. pomieszczenie dla około 1000 osób można uzyskać przez ofiarę równą 3 dniom strejkowym, a w praktyce biorąc 3 dniom dodatkowej pracy podczas urlopowych ze zrezygnowaniem z zapłaty za dwa dni świąteczne.

Dr. LESZEK KIRKIEN.

Wykaz wszystkich wygranych i wszystkich stawek przeglądać można codziennie od godz. 8-ej rano do 7-ej wiecz. w słynnej ze szczęścia, największej i najstarszej kolekturze

E. LICHTENSTEIN i S-ka
Łódź, Piotrkowska 72.

Warszawa, Marszałkowska 146.
Centrali kolektury.

Losy do 1-ej klasy są jeszcze do nabycia. Ciągnienie jutro, 21 b. m. Kolosalne sumy do wygrania. Wszystkie większe wygrane zazwyczaj padają u nas. UWAGA: Ze względu na wielki popyt jakim się cieszą losy naszej kolektury, przewidujemy bezwzględny brak takowych, wobec czego upraszamy naszych P. T. Klientów o wcześniejsze zaopatrzenie się w nasze losy. Zamiejscowi należność za losy właścicielom na nasze konto do P.K.O. dla ŁODZI 64-209. Wzywamy do knowa losów!!!
Czas natch!

DZIS

WYSCIGI SAMOCHODOWE

szosa Lutomiersk — Aleksandrów.

Dojazd tramwajem do Aleksandrowa dalej autobusem. — Zamkniecie toru o g. 2-ej.
Po wyścigach pokaz drużyny MICHELIN.

Początek o godz. 3-iej po poł.

Szczegóły w afiszach.

Nadszedł wielki transport **PANTOFELI** gumowych od zł. 4-7 „Pepege” i „Gentleman” **KOR CROVY** AN. AN. krajowe i zagran. **P**lecionki damskie 70grad czoe **PANTOFLE** czeskie f. „Bata” jedwabne i płócienne **ZAMASZE** męskie na „CREPPSONLE” **P**antofelki dziecięce laksosowe

„RENOMA”
7 Piotrkowska 7
Ceny konkurencyjne!

NA RATY od 5 zł. tygodniowo! **NA NAJDOGODNIEJSZYCH WARUNKACH!** w wielkim wyborze (raz) **JEDWABIE KOLDRY TOWARY OBUWIE** poleca **P. CZERNIKOWSKI** 72 Wschodnia 72 FRONT, 1 p. TEL. 71-23.

ŚWIĄTECZNA-SPRZEDAŻ!

Największy wybór. — Pierwszorzędne gatunki. — Przystępne ceny.

Towary letnie duży transport cudownych lekkich towarów nadszedł	Palta damskie ostatnie modele na jedw. podsz. od 55.— do 2.50.—	Artykuły męskie dziennie nadchodzą świeże desenie krawatów i koszul:	Bielizna damska ostatnie nowości bielizny nadeszły:
Kretony 2.20 1.80 1.60 Krepony 4.80 3.80 3.25 Etaminy 7.50 „bordjur” 9.75 Jedwabie 7.15 6.50 5.20 Muślin waha 12.50 9.50 „bordjur” 16.50	Suknie najw. wybór od najtańszych 9.75 do najelegantszych wiedeńskich modeli	Koszule zefirowe z 2 kołnierzykami 18.50, 17.50, 15.50, 10.90 Koszule popelinowe 28.— 27.— 24.00 Kołnierze najlepszej marki 1.75, 1.50 1.30 Szelki 6.65, 4.65 Kapelusze 17.—, 14.50	Koszule z madap. 3.25 1.90 „opalu” 12.50 9.25 „nana” 9.25 8.75 Kombinacje od 4.50 do 32.— Reformy od 2.90 do 6.50 Koszule nocne od 6.80 do 28.—

Meskie garnitury — palta — spodnie najlepsze wykończenie, dobry krój, najniższa kalkulacja.

Peńczochy damskie
Florowa, jedwabne i jedw. do prania.

PEPEGE 3000 par obuwia letnich damskich męskich i dziecięcych od 3.50 do 12.50.—

Kapelusze — Palta
kostjumy, prześcieradła — ręczniki w dużym wyborze.

1.500 resztek kretonu, kreponu, jedwabiu, etaminy nadzwyczaj tanio.

3000 krawatów w różnych odmianach od 1.90 do 15.50

Juljusz Rozner Weksle kupieckie przyjmujemy!

Łódź, Piotrkowska 98 i 160.

FILETY Atelier Przemysłu Artystycznego Łódź, ul. Piotrkowska 79, front I piętro **WIKWINTNA** damska bielizna **HAPTY** Białe i kolorowe.

Zbliża się okres urlopów
Każdy pragnący wyjechać, winien zwiędzić skład artykułów podróжных firmy

CEZARY MESKE
103 Piotrkowska 103, tel. 72-99.

Do sezonu, skład jest zaopatrzony w bogaty wybór wszelkich artykułów podróжных własnego wyrobu jako to: Kufirów w różnych gatunkach i rozmiarach, Nesesery podróжные, Teczki, Portfele, Torebki damskie, Portmonetki, Manicure, oraz wszelkie artykuły w zakres wchodzące poleca

Wytwórnia skórzanej galanterii i artykułów podróжных
Tamże przyjmuje się wszelkie zamówienia i reperaturę.

Ceny fabryczne. Solidna obsługa.

Koldry Puchowe i Watowe
w różnych gatunkach, własnego wyrobu **na czeszy** **najmodniejsze:** Jedwabie w kwiaty i satynę fr. w kwiaty. **Bielizna pościelowa:** Powleczenia na koldry, Poszewki na poduszki w różnych rozmiarach, haftowane i przybrane. — Zamówienia wypełnia się w najkrótszym czasie. — **Specjalnie - M. gazyn** **Elel zny** **W. KNAPP** ul. Nawrot 2 7 Tel. 26-04.

Bezinteresownie!
Czytelnikom Republiki. Napisz imię nazwisko-miesiąc urodzenia, otrzymasz darmo broszurę, określenie charakteru, zdolności, przeznaczenia. Poznasz kim jesteś, kim być możesz Adresuj Warszawę, Redakcja „Wiedza Tajemna”
Skrzynka pocztowa 571 Załączyć niniejsze ogłoszenie Znaczkę pocztową na przesyłkę.

PIĘKNE PLACE
przy miejsk. linii tramw. oraz **8 morg gruntu** blisko Łodzi do sprzedania.
Wiadomość u W-go Pajkowa, Skład porcelany, ul. Nawrot 2.

Sportowe na gum pod. Sandaalki od 4zł.
PIŁKI Wolbrom Sp. Akc. w Wolbromiu **Hurt i detal**
Skorochochy, Pantofle domowe

TUPON RABATOWY.
Okaziciel niniejszego kuponu korzysta z rabatu złoty jeden przy kupnie pary obuwia **Płóciennego na gum weł podeszwie.**

Nr. 21-26	27-34	35-40	41-46
4.00	5.00	6.00	7.00

otrzymuje również bezpłatnie 4 kupony rabatowe po 1 zł. dla odstąpienia swym znajomym. Skład Płóciennego Obuwia i Sandaalek w Łodzi **FANTULIS**, Ogrodowa 2 (róg No wowiejskiej). **CENY BEZ ZOBOWIĄZANIA!**

Oszczędzajcie Pieniądze!
Kupujcie Parasole i taski tylko w Pracowni S. Faigenbauma 19 Narutowicza 19 gdyż możecie kupić o 25% taniej niż wszędzie. —
UWAGA: Przyjmuje się wszelkie reperacje i pokrycia

JUNO
NAJLEPSZY LAKIER DO PAZNOGCI
ZADAĆ WISZĘDZIE!

Miljony dolarów
nie pomogą jeżeli grozi Ci tyzina, ale znany i wypróbowany płyn **„MIXTA”** uratuje Twoje włosy od wypadania, który radzę natychmiast zastosować. Lupteż znika po tygodniowym użyciu. Sprzedat w aptekach, składach aptecznych i perfumerjach.

Dr. med. Sokowiec
specjalista chorób skórnych i wenerycznych
Piotrkowska 99.
TEL. 44-92
przyjmuje od 11 do 4 pp. i 8-9 wiecz. w niedzielę i święta od 9-2 po poł.

LECZNICA
lekarzy specjalistów i gabinet LEKARSKO DENTYSTYCZNY
ul. Zachodnia Nr 27 (róg Konstancyjskiej).
Tel. 16-44.
Przyjmuje chorych w chorob, wszystkich specjalności od g. 10-7 wiecz. **Wizyty na miejscu.**
Roentgen, Lampa kwarcowa, Elektryzacja, Masaż leczniczy, Operacje i opatrunki, Poradnia dla matek. Szczepienie ochronne. Mostki korony złote i zęby sztuczne.

Okazja!!!
Peńczochy
we wszystkich gatunkach i kolorach Najtaniej nabyć można
72 Wschodnia 72
poprz. oł. II p. od 10-1 i 3-7

M. Majerczykowa
po powrocie z PARYŻA poleca ostatnie modele sukien i okryć.
Gdańska 61, m. 8, front tel. 39-57.
Przyjmuje zamówienia z własnych i powierzonych materiałów po cenach konkurencyjnych.

KROJU nowoczesnego
szycia, modelowania ubrań damskich, dziecinnych i bielizny wyczułają gruntownie, teoretycznie i praktycznie (na materiałach) — systemem zastosowanym w Paryskiej Akademii za wieżone przez Ministerstwo Oświaty pierwszorzędne kursy mistrza Paryskiej Akademii, Cechu Warszawskiego Łódzkiego E. Wiśniewskiego, nagrodzonego złotym medalem i dyplomowanym w Paryżu. Kończącym świadectwa szkolne i patenty cehowe z prawami. Program nauki bezpłatnie, Piotrkowska 86, 18

KUPIE
za gotówkę - gospodarstwo rolne, nieduże, z domem mieszkalnym, ogrodem i małym inwentarzem, niedrogo, możliwie w okolicach Łodzi. Oferty pod „P. 30” do admin. Republiki.

PENSJONAT DLA DZIECI

w Popieniu pod Rogowem
(15 minut drogi od stacji kolejowej)
pod kierunkiem

Jadwigi Kojrańskiej i Felicji Kędrzyny

zostaje otwarty z dniem 1 czerwca r.b.
Blizszych informacji udziela p. Kojrańska
ul. Zawadzka 35 II p. front,
telefon 50-86 od godziny 11-ej do 1-ej
w południe

MEBLE

Artystycznej roboty SYPIALNIE
STÓŁOWE najtaniej sprzedaje

A. Karkut,

 Piotrkowska 44
w oficynie.

NA WYPŁATE!

Najwygodniejsze warunki
Najniższe ceny
Najdłuższe terminy.

Wielki wybór damskich płaszczów najmodniejszych
fasadów. Jedwabne i wełniane swetry. Wełniane
towary na damskie palta i suknie. Kamgarny na
męskie ubrania i płaszcze. Crep-de-chiny, etaminy,
popeliny, desenowe i gładkie. Musliny. Kretony.
Jedwab do prania we wszystkich kolorach. Białe
towary. Zafiry. Opal. Firanki. Chustki. Szalki. Jed
wabna. Damska i męska bielizna. Pończochy. Skar
petki. Torebki. Parasolki i moc innych artykułów
poleca

Leon Rubaszkin, Kilińskiego 44. tel. 36-48.
P. S. Przy składzie do usług krawiec męski i damski
Stałym klientom nawet bez wpłaty.

TOP! Chcesz Kupić? MEBLE

Dobre, tanie
od
Najskromniej
szych do Naj
wykwintniej
szych

kupuj tylko we firmie
F. Nasielski

Rzywska 2, 1. piętro.

Wielki wybór różnych mebli i wyrobów
Dobre warunki. — Długoletni doświadczenie

DYREKCYJA

Gimnazjum Zgromadzenia Kupców m. Łodzi
(handl. matem.-przyrod.)
ul. NARUTOWICZA Nr. 68.

Podaje do wiadomości, iż egzaminy wstępne odbędą
się w dniach 29, 30 i 31 maja r. b. o godzinie 4-ej
po południu.

Otwartą zostanie klasa A dla nieumiejących
czytać i pisać. Czasem w klasie wynosić będzie
300 Zł. rocznie.

Do klasy VII-ej Wydziału Handlowego mo
gą być przyjęci bez egzaminu uczniowie wzyst
kich typów gimnazjów po ukończeniu 6 klas
Różnice programu zostaną wyrównane drogą
specjalnych dodatkowych lekcji (bezpłatnie).

Podania do klasy A. podwstępnej, wstępnej
i wyższych przyjmuje kancelaria od dnia dzisiejszego.

Dyrektor ANTONI IDŹKOWSKI.

7 wyjątkowo tanich wy
cieczek turystycznych
do krajów północnego
stosła na dwustronnych
motorowych statkach pasa
żerskich

Linji „Hamburg-Łódź”

M.S. „Monte Cervantes”
i M.S. „Monte Olimpia”
pojemn 14.000 ton, w mie
siącach: czerwiec, lipiec i sier
pień. odjazd i przyjazd
w Hamburgu.

Ceny miejsc wraz z wyżywieniem od zł. 310.
Zgłoszenia przyjmuje, prospekty wysyła i wszelkich infor
macyi udziela:

BALTYCKO-AMERYKAŃSKA LINIA, Warszawa, ul. Marszał
kowska 116. Tel. 108-82
oraz Oddziały Towarzystwa:
Lwów, Na Błonie 2. Równe, 3-go Maja 87. Kraków, Lubicz 3
Tarnopol, Piłsudskiego 19. Kowel, Kolejowa 65.

Na Raty! Na Raty!

Najlepsze Źródło Zakupu.

Otomany, Kozetki, Materace, Tapczany,
oraz Garnitury salonowe.

Przyjmuje wszelkie zamówienia nowe, przerabiam stare
meble. Zakład Tapicerski

A. I. Wojciechowski

 Łódź, Konstancyńska 20.

JEDYNY SPECJALNY (OD 1863 ERZYSTUJĄCY) ZAKŁAD
**KEFIRU LECZNICZEGO
K. SIGALINY**
WYPIĆ MOŻNA
NA MIEJSCU,
DOSTAĆ DO DOMU
NA ŻĄDANIE
UL. NARUTOWICZA (DZIELNA) 6, TEL. N. 4640.

Męskie Gimnazjum Humanistyczne

Tow. Sz. O i W. T. wśród Żydów
w Łodzi, Pomorska 46 tel. 6-64.

Egzaminy wstępne systemem lekcyjnym do wszystkich klas roz
poczyna się dnia 20-go maja r.b.
Zgłoszenia przyjmuje kancelaria gimnazjum od 10 do 1 pp.
UWAGA: Dla uczczenia b.p. Dyr. A. Szwajcera, od przyszłego
roku szkolnego zostaną przeznaczane 2 bezpłatne miejsca dla sierot
absolwentów szkół powszechnych.

Nareszcie mam Cię!

APARATY FOTOGRAFICZNE OD ZŁ. 37.

Bezpłatne pokazy dla początkujących

Optyk Fr. POSTLEB, Łódź

 Piotrkowska 71, tel. 72-67.

Długoletni Pensjonat

SZ. LAUFEROWEJ

Na Wiśniewskiej Górze Willa Wildemana.

Po gruntownym remoncie jest już czynny.

Wysokie słoneczne pokoje. Dobra obsługa. Wykwintna
kuchnia rytualna

Ceny niższe. Rozrywki jak radio i t. p.

Wiadomość na miejscu lub Piotrkowska 71 w pracowni kolder.

Podłogi „Lonza”

dla fabryk, drukarni, jezdni, tarasów, szacht węglowych itp.
wieloletnia, b. tanie, w kolorach: szarym, czerwonym i in
nych urzędza

Biurowo Techniczne: ALBERT KARP, inżynier
Warszawa, Wilcz Nr 54. Tel. 172-47 i 92-71.

Adres telegraficzny: Alkar, Warszawa.

DLA WZMOCNIENIA SIŁ

po uciążliwej pracy umysłowej jak fizycznej, przy nadmiernych
wysiłkach sportowych, turystycznych i t. p.

— NACIERAJ CIAŁO —
Mleczkiem Sosnowem „CONILAC”

a będziesz stale pełen energii i zadowolenia.

Żądać wszędzie.

Lab. Chem. Kosm. J. SROCYŃSKI i S-ka. S. z o. o.
Warszawa, Elektryczna 21, tel. 65-11.

Gimnazjum żeńskie JÓZEFA ABA w Łodzi

Zielona Nr 10 — Telefon 22-12.

Egzaminy wstępne systemem lekcyjnym rozpoczyna
się w dn. 21 maja r.b.

Podania przyjmuje sekretariat gimnazjum w godzinach
szkolnych.

Dyrektor J. AB.

WSZELKI BÓL GŁOWY

ZNAKOMICIE „SOWA”

wyrobu laboratorium przy aptece St.
Hamburga i S-ki w Łodzi, przy ulicy
Główniej 50.

KRYNICA

Biurowo Informacyjne „CELERTAS”
Dr J. Sawczak, willa „New-York” obok stacji kole
jowej. Wynajem mieszkań, dzier
żawa pensjonatów. Kupno o
sprzedaż parcel, wili i t. d.

PRACOWNIA KOLDER

watowych i puchowych

LAUFER i LANDAU

PIOTRKOWSKA 71 w podwó
rze (pr. of)

Poleca w wielkim wyborze koldry (puchowe rów
nież maszynowe).
Przyjmuje obstalunki z własnego lub powierzono
materiału.

CENY NADER NISKIE.

Radioodbiorniki

i części najświetniejszych fabryk kraj
owych i zagranicznych na dogodnych
warunkach w firmie

M. BURAKOWSKI, PIOTRKOWSKA 37

Ladowanie akumulatorów, montaż anten. Demon
strowanie odbiorników od godziny 4-ej po poł.

Wspólnika

z kapitałem poszukuje fachowców do korzystnego
interesu.
Oferty sub. „Zastępstwa” do adm. „II Republiki”.

LECZNICA

lekarzy specjalistów i gabinet
lekarsko-dentystyczny. Zachod
nia 27 (róg Konstancyńskiej)

tel. 16-44 przyjmuje chorych w chor. wszystkich specjalności
od godz. 10-7 wiecz.

Wizyty na miejscu. Roentgen. Lampa kwarcowa. Elektryza
cja. Masaż leczniczy. Operacje i opatrunki. Poradnia dla
matek. Szczepienie ochronne. Mostki, korony złote i zęby
sztuczne.

Podaje się do wiadomości pp. członków Sto
warzyszenia Komiwojażerów L. O. H. P., iż kan
celaria przyjmuje deklaracje na wpisanie się w
poczet członków Kasy Pomocy na wypadek
śmierci Pracowników Handlowych i Intelaktu
alnych m. Łodzi na warunkach poprzednio poda
nych do dnia 15 czerwca r. b.

Dr. med. Lubicz LECZNICA

lekarzy specjalistów i gabinet denty
styczny przy Górnym Rynku

Piotrkowska 294, tel. 22-89

(przy przystanku tramw. pabjanic
kich) przyjmuje chorych w choro
bach wszystkich specjalności od g.
10 rano do 7-ej po poł. Szczepienie
ospy, analizy (mocz, kawa, krwi,
piwocin etc.) operacje, opatrunki.

Porada 3 złote

Wizyty na miejscu.
Zabiegi i operacje od umowy. Kapiele
świetlne. Naświetlania lampa kwarc
owa Roentgen, Elektryzacja. Zęby
sztuczne, korony złote, platynowe
i mosty.

W niedzielę i święta do godz. 2 po p.

Dr. med. S. KANTOR

Specjalista chorób
skórnych i wene
rycznych i włosów
Gabinet Röntgena
świetlo-leczniczy

ul. Piotrkowska 144

róg Ewangelickiej

Tel. 29-45.

Przyjmuje: od 8-2

6-8. Dla pań od
działna poczekalnia
od 5-6 pp.

Dr. Groszlik

Choroby skórne.
i weneryczne

Instytut Röntgeno
leczniczy i świat
leczniczy.

Lampa kwarcowa

Aleja Kościuski 27 A

Tel. 51-78

Przyjmuje od 4-7

Dr. H. Gutzstadt

AKUSZER i GINEKOLOG

Zachodnia 62, (ul. Cegielniana 23.)

Telef. 29-52. Przyjmuje od 10 do 12

i od 5-7 po południu.

Zgierz. Lekarz-dentysta M. KRANC

przyjmuje od 9-2 i od 7-8 wiecz.
ul. Piłsudskiego 6, telefon 107, dom
„Zgody”.

Andrzeja Nr. 2
Tel. 32-28.
Godziny przyjęci:
od 1.30-2.30 dla Pań
od 6-8 dla Panów
Wniedzielę i świę
od 10-12

Wykwintne letniska!!!

na Wiśniowej Górze

Do wynajęcia jeszcze kilka 2-u i 3-ch pokojowych mieszkań w willi „Helenówek” (dawniej S. Rapaport). Willa ta została wybudowana podług najnowszych wymagań techniki i jej, jak to laz enki wodociąg, oświetlenie elektryczne i kanalizacja

Do użytku lokatorów jest wspólny obszerny „hall”, plac tenisowy, radio. Willa znajduje się we własnym sosnowym lasku.

Wiadomości udziela Rapaport, Piotrkowska 23, codziennie od 11-1 i 4-6 oraz na miejscu.

KAROL WUTKE
FABRYKA MEBLI
 WARSZTAT
 TAPICERSKO-DEKORACYJNY
 70 CEGIELNIANA 70.
 TEL. 31-20. TEL. 31-20.
 ROK ZAŁOŻENIA 1865.

POLECA
URZĄDZENIA SYPIALNE
 2 Łóżka
 2 Materace patentowe
 2 materace nałożone
 2 Szafki nocne
 1 Toaleta

Szafa o 3-ch drzwiach z lustrem szlifowanym
 1 Stolik okrągły
 2 Krzesła
 1 Fotel

OD ZŁ. 3 000

URZĄDZENIA JADALNE
 1 Kredens
 1 Pomocnik
 1 Stół okrągły rozsuwany
 1 Zegar z workiem Bekera
 10 Krzesła
 2 Fotele

OD ZŁ. 4.500

URZĄDZENIA GABINETOWE
 1 Biblioteka
 1 Biurko
 1 Stół okrągły
 4 Krzesła
 1 Fotel do biurka

OD ZŁ. 2.500

Salony w stylu francuskim i angielskim.
 Pokoje Panieckie i Przedpokoje
 Wielki wybór skromnych i wykwintnych urządzeń meblowych.
 Gwarancja 10 ciec letnia.

Fabryka Luster
J. Kukliński
 Łódź, Zachodnia 22.

poleca po cenach najniższych:
 Lustra trema tualety jasne, ciemne w oryginalnych ramach oraz lustra wiszące. Odnawianie i poprawianie luster z odesłaniem do domu.

Mebel pojedyncze i całkowite urządzenia nowoczesnych stylów
 Sprzedaż na raty i za gotówkę.

Ładnie i prędko
 pisać uczy Kaligraf
L. BERMAN
 oraz poprawia wszelkie brzydkie charakterystyki pisma w ciągu 15 lekcji.
 Zawadzka 19, fr. I piętro.

WITA-CHLEB
 na natłuszczanym mleku z witaminami do nabycia w sklepach: Pokorowskiego, przy ul. Narutowicza 3 Bracia Ignatowicz, Piotrkowska 96.

MEBLE
 wielki wybór po cenach najniższych na najdogodniejszych warunkach poleca
FLAKOWICZ I RECHT
 Piotrkowska 145 — w podwórzu. Za gotówkę Na raty! Sprzedaż mebli.

Wykwalifikowana **Stenotypistka**
 z dłuższą praktyką biurową poszukuje pracy.
 Oferty sub „Skromne wynagrodzenia” do administracji Republiki.

Lekcje b. tanio
 udziela uczennica kl. 8-iej
 Specjalność: łacina, matematyka.
 LUBIŃSKA, Południowa 25.

Osiem warsztatów tkackich
 ręcznych „Jakarda” w komplecie okazująco bardzo tanio do sprzedania.
 W. Łuczak, Piotrkowska 102

Magazyn eleganckiego obuwia
Jan JANIEC
 Łódź, Andrzejka 24
 Poleca własnego wyrobu w dużym wyborze obuwia męskie, damskie i dziecięce oraz posiada na składzie obuwie płócienne „Pepege” spacerowe i sportowe.
 Uwaga: Sprzedaż pończoch i skarpetek. Ceny przystępne.

Stenotypistka
 polsko-niemiecka z praktyką biurową, POTRZEBNA ZARAZ. Oferty sub „Biuro fabryczne” z dołączeniem życiorysu i odpisu świadectw przyjmuje „Reklama Polaka”. Nawrot 1-a.

Pensjonat „Warszawianka”
 z JAREMCZA przeniesiony do KRYNICY willa „JASNA” otwarty od 15 maja.

Magistrat m. Łodzi poszukuje placu o powierzchni conajmniej 1/2 morgi na skład materiałów brukarskich na ulicy Zgierskiej od Bałuckiego Rynku do ul. Haulzlera lub ul. Łagiewnickiej od Bałuckiego Rynku do ul. Stefana.

Oferty z podaniem powierzchni placu i rocznej tenuty dzierżawnej należy składać w Wydziale Budownictwa Magistratu m. Łodzi, Plac Wolności Nr. 14. III piętro, pokój Nr. 41, najpóźniej do dnia 19 maja 1928 roku, godz. 12-ej.

1 duży lub 2 mniejsze
POKOJE
 na parterze lub I piętrze na Piotrkowskiej między ul. Cegielnianą a Nawrot z oddzielnym niekierującym wejściem na biuro poszuwane.
 Oferty do adm. Republiki pod „Biuro”

Wydział Podatkowy Magistratu m. Łodzi komunikuje, że z powodu spóźnionego ogłoszenia obwieszczenia z dnia 10 b. m. przedłużył termin odbierania nie doręczonych nakazów płatniczych na podatek od nieruchomości i lokali do dnia 27 maja 1928 roku.

Operator Odcisków
 uczeń profesora Wernera osuwa bezboleśnie odcisk i zatwardniałą skórę w ciągu kilkunastu minut. Ceny przystępne. Zamówienia przyjmuje **PERFUMERJA Celina** Piotrkowska 200 i Zawadzka 12 skład apteczny.

Mieszkanie
 4 pokoje z kuchnią i wszelkimi wygodami poszukuję.
 Oferty sub. „Mieszkanie 4” do adm. niniejsz. pisma.

OKAZJA.
 Przy ul. Ogrodowej Nr. 26 można nabyć **OBRAZY I LUSTRA**, na dogodnych warunkach, a mianowicie: lustro za zł. 95 za wkładem zł. 10, raty tygodniowe po zł. 4, obraz za zł. 40, raty tygodniowe po 2 zł., za wkładem 5 zł. Od zł. 100 wkład jest zł. 10, raty tygodniowe po 4 zł. W naszej firmie można nabyć **OBRAZY RĘCZNE MALOWANE** od zł. 50 do zł. 400, **LUSTRA** od zł. 90 do 300. **OPRAWA PORTRETÓW.**

W dniu 14 maja 1927 r. Sad Okręgowy w Łodzi postanowił ogłosić upadłość kupcowi Romanowi Gertnerowi (Nr. Z 65/28). Na zasadzie przeto art. 476 Kod. Handl. Sędzia Komisarz wzywa wierzycieli upadłego, aby w dniu 23 maja 1928 r. stawili się o godz. 1/2-ej do Sądu Okręgowego w Łodzi, sala 57-a, w celu wyboru syndyka tymczasowego. Sędzia Komisarz — Kazimierz Roszak. Kurator — A. Adw. Bolesław Bołłowski.

Tokarka
 nowa, metrowka okazujnie do sprzedania
„ELIBOR” Sp. Akc. Ł. J. Borkowski „ELIBOR”, oddz. w Łodzi, Kilińskiego 70, tel. 64

OGŁOSZENIE.
 X Urząd Skarbowy Podatków i Opłat skarbowych w Łodzi, podaje do ogólnej wiadomości, że 29 maja r. b. o godz. 10 rano, w składnicy skarbowej przy ul. Moniuszki pod Nr. 4 odbędzie się na pokrycie zaległych podatków sprzedaż z licytacji następujących ruchomości:
 1) 81 paczek brzoźdy bawełn., oszacow. na 1620 zł., własność Dobrecki H. M., ul. Piotrkowska Nr. 58.
 2) trzy zegary ściennie, oszacowane na 300 zł., własność Jordan J., ul. Narutowicza 19.
 3) 28 sztuk chustek wigan. letnich, oszacowanych na 100 zł., własność Pinczewskiego Ch., ul. Piotrkowska 58.
 4) dywan kolorowy, oszacowany na 100 zł., własność Jakubowicza S., ul. Węglowa 10.
 5) 3 tuziny pończoch, 4 tuz. skarpetek i 4 koszule męskie, oszacowane na 62 zł., własność Kozłowski Sz., ul. Narutowicza 29.
 6) 58 par skarpetek i 194 pary pończoch, oszacowane na 635 zł., własność Mydlarza Icka, ul. Kilińskiego 60.
 7) 10 sztuk obrazów w ramach bronzow., oszacowane na 350 zł., własność Müllera Ferdynanda, Przejazd 2.
 8) maszyna do szycia, oszacowana na 50 zł., własność Wienera Salomona, ul. Narutowicza Nr. 19.
 9) 84 paczki przędzy bawełn. białej, oszacowane na 1500 zł., własność Świętarskiego i Willenberga, Narutowicza 11.
 Wzywa się chcących wziąć udział w licytacji do przybycia w oznaczonym terminie do składnicy przy ul. Moniuszki Nr. 4.
 Łódź, dnia 18 maja 1928 r.

KIEROWNIK URZĘDU:
 (—) E. HENNEBERG.

Dla dorosłych, młodzieży i dzieci
PENSJONAT Januszewska Góra
 (10 minut od stacji kol. Opoczno) położony w suchym sosnowym lesie, czynny od 1 maja b. r.
 Wykwintna rytualna kuchnia.
 Ceny najniższe. Ceny najniższe.
 Wiadomość na miejscu: tel. 69-46 lub 49-31. Adres dla listów: Chłopski, Opoczno, skrzynka pocztowa Nr. 42.

STENOTYPISTKA
 polsko-niemiecka, pisząca biegle na maszynie, uzdolniona i obznajmiona z pracą biurową poszukiwana natychmiast dla większej fabryki w Łodzi. Zgłoszenia pod „P. 500” do administracji.

3-4-pokojowego mieszkania
 poszukuję na dobrych warunkach.
 Płacę gotówką. Oferty sub. „Inżynier 100” Pośrednictwo wykluczone.

PLISOWANIE
 MASZYNOWE PARYSKIE W KAŻDYM ŻĄDANYM DEZENIU. M. CIECHANOW, WARSZAWA, NIECAŁA 6. ZAMIEJSCOWYM SPIESZNE WYKONANIE. AGENCI POSZUKIWANI.

2-pokojowego mieszkania z wygodami
 poszukuję od zaraz.
 Oferty sub „GOTÓWKA”.
 Pośrednicy wykluczeni.

Syndyk Tymczasowy masy upadłości Zyndia Zumerkorna podaje niniejszym do wiadomości, że w dniu 30 maja 1928 roku w gmachu Sądu Okręgowego w Łodzi przy ul. Żeromskiego nr. 115 w kancelarii Wydziału Handlowego, odbędzie się zgromadzenie wierzycieli wspomnianej masy, celem zażyczenia, bądź o zawarciu układu bądź też związku wierzycieli i ewentualnego wyboru syndyka ostatecznego.
 SYNDYK TYMCZASOWY:
 (—) Rafał Kempcor, Adwokat.

Doktor St. Bibergal
 Moniuszki 11, telefon 63-22. Choroby skórne i weneryczne elektroterapią. Przyjmuje od 8-1 i od 5-8 wiecz.

Lekarz - dentysta F. Horowicz
 przyjmuje w lecznicy przy ul. Piotrkowskiej 294 codziennie od godz. 2-7 wiecz.

Stenotypistka
 z gruntowną znajomością polskiego, niemieckiego, francuskiego i angielskiego po powrocie z zagranicy
 poszukuje posady.
 Oferty sub „Stenotypistka”

Urzednikom Państwowym
 NA RATY tanio do 6-ciu miesięcy poleca najlepsze męskie i damskie, wszelkie towary manufakturowe, galanterijne „KREDYT” Nawrot 15.
 Uwaga: I-sze piętro.

Warszawski Magazyn Obuwia
 J. Naglera
 Piotrkowska 109

poleca na sezon bieżący wybór najnowszych modeli ze skór zagranicznych.
 Uwaga! Wielka wyprzedaż sezonowa.

Szpulmaszyna
 nowa „Schubert i Saltzer” podwójna 48 wiat z aparatami parafinowymi nadająca się dla pończoszarni i trykotarni okazujnie do sprzedania.
 Dowiedzieć się u portjera ul. Konstantynowska Nr. 102.

NOWOŚĆ! REFORMY AMERYKANSKIE

Pod względem jakości — bezkonkurencyjne!

oraz wielki wybór **Pończoch i Rękawiczek** po cenach konkurencyjnych, poleca:
„BAZAR PONCZOSZNICZY“ **Łódź, 6-go Sierpnia 1.**

APOLLO Przemysłnicy z Nowego Jorku

Wielki dramat sensacyjny pełen emocji i porywu.

W rolach głównych światowej sławy aktorzy: **Helena Ferguson** oraz **George O'Hara.**

Dzisiaj i dni następnych.
Po raz pierwszy w Łodzi!

CAFE - RESTAURANT **BRISTOL** NA SEZON LETNI SVOJE ZNANE I SMACZNE

PIOTRKOWSKA 30. TELEFON 25-91, WŁ. H. BERNHEIM. **POLECA: OBIADY I KOLACJE** oraz **ŚNIADANIA I KOLACJE** mleczne.

Zawiadomienie.

Niniejszym mamy zaszczyt zawiadomić Sz. Kli-jentelę, iż z dniem 1 maja r. b. powierzyliśmy **WYŁĄCZNĄ SPRZEDAŻ** naszych wyrobów na wojew. łódzkie firmie

HERMAN L. GRÜNSPAN

w Łodzi ul. Pomorska 18

Z wszelkimi zleceniami prosimy łaskawie się zwrócić do powyższej naszej reprezentacji

POLSKIE HUTY SZKŁA KROSNO (Młp.)

Sp. akc. **KROSNO**

Niniejszym zawiadamiam Sz. Kli-jentelę, że objąłem na wojew. Łódzkie wyłączną sprzedaż wyrobów fabryki

Polskie Huty Szkła sp. akc. KROSNO

Skład mój zawsze zaopatrzonej będzie w pełny asortyment wyrobów fabryki i dołożę wszelkich starań, aby obsłużyć Szan. Kli-jentelę ku zupełnemu jej zadowoleniu

z poważaniem

HERMAN L. GRÜNSPAN

Łódź, Pomorska 18, tel. 31-18

Bezinteresownie!!

Jeżeli Ci brak energii, równowagi, jeżeli cierpisz moralnie i nie znasz wyjścia, napisz do psycho-grafologa redaktora Szyllera-Szkolnika, autora prac naukowych. Nadeślij charakter pisma swój lub zainteresowanej osoby (los Twój zależy nie tylko od Twoich zdolności i czynów, lecz od ludzi, z którymi się łączysz). Zakomunikuj imię, rok i miesiąc urodzenia, kawaler, żona, wdowiec, ilość osób najbliższej rodziny, a otrzymasz szczegółową analizę charakteru, określenie zalet, wad, zdolności i przeznaczenie, Odpowiedzi na szczerze zadane pytania, jak również horoskop słynnego medium M-lle Evigny.

Wszystkim Czytelnikom „Ilustrowanej Republiki” — bezinteresownie, lecz na pokrycie kosztów ogłoszeń, wydatków pocztowych i kancelaryjnych załączę zł. 2. (można w znaczkach pocztowych. Osobliście przyjmuję 12-7. Protokół, odezwę, podziękowania najwybitniejszych osób stolicy. Warszawa, Psycho-Grafolog Szyller-Szkolnik, Redakcja „Świt”, Nowowilejska 32, m. 6. Ogłoszenie wyciąć i załączyć do listu.

GABINETY KOSMETYKI LEKARSKIEJ

D-r **MARJI LEWINSONOWEJ**
Cegielniana 6 m. 3 tel. 43-63

Chor. skóry i włosów. Leczenie defektów cery, Specjalne masaż twarzy i ciała Masaż odżywczy. Usuwanie włosów elektryczną Lampą Kwarcową, Elektroliza-pis, Solux. Godz. przyjęć od 10-8. Dla panów od 2-4

Nowo utworzony dział chirurgii estetycznej i dział fizykoterapii pod kierownictwem chirurga D-ra Z. LEWINSONA, w godz. przyj. od 12-2

8 kl. Gimnazjum
Tow. Toru „Wdarech-Erech”

„BET ULFANA”

(z prawami szkół państwowych)
w Łodzi, ul. Cegielniana 60

Zapisy nowowstępujących przyjmuje kancelaria codziennie od godziny 9-1 w poł.

Dyrekcja.

CHORZY CZYTAJCIE!

Niedawno wyszło z druku **POUCZAJĄCE DZIEŁO!**

W książce tej omówione są na podstawie licznych i wieloletnich doświadczeń przyczyny, powstawanie oraz leczenie cierpienia nerwowych. Tę ewangelję zdrowia przesyłam zupełnie darmo każdemu, kto zwróci się do mnie podług podanego niżej adresu.

Tysiące listów dziękczynnych potwierdzają niezwykłą skuteczność tych sposobów jakie podaje ta jedyna w swoim rodzaju nieustrudzona, sumienna, fachowa praca dla dobra cierpiącej ludzkości. Kto należy do licznej rzeszy chorych nerwowych, kto cierpi na roztrzęsienie, bóle i przestąpienia, osłabienie pamięci, nerwowe bóle głowy, bezsenność, zaburzenia żołądkowe, przeczuwanie, bóle w stawach, ogólną lub częściową niemoc ciała, lub na inne objawy chorobowe, ten powinien

zaopatrzyć się w moją, przynoszącą ulgę książeczkę!

Kto przeczyta ją uważnie, ten zdobędzie otuchę i pewność, że istnieje pewna droga do zdrowia i radości życia. Nie zwlekajcie i napiszcie jeszcze dziś do

ERNST PASTERNAK, Berlin S. O.
Michaelkirchplatz Nr. 13 Oddział 344.

Grand Hotel VICTORIA I KAISERHOF BAD KISSINGEN

Ośrodek życia kuracyjnego.

„Pogotowie krawieckie KIERZA” Żeromskiego 91

Odwieziemy

garbatur za zł. 3.
(z odebraniem i odeślaniem)
Pranie chemiczne.

Suknie za zł. 2,30 (z odebraniem i odeślaniem)
nicowanie przeróbki, reperacje, sztuczne

Na raty i za gotówkę można tylko kupić w firmie **B-ci Gabałów**
Nawrot 8
w dużym wyborze ołomany, fotele klubowe, tapczany kozetki, krzesła oraz przyjmujemy wszelkie zamówienia zakładamy firanki

farbowanie, cerowani
Zakład czynny od 5 rano do 1 w nocy

„Pogotowie Elektryczne”

Światło zgasił? Motor stanął?
dzwoń **60-34**

Natychmiastowa naprawa wszelkich uszkodzeń światła i siln. Dyżury przez całą dobę.

NA RATY

Wzleka damską garderobę oraz roboty futrzane w najwykwintniejszą wykończeniu przyjmuję z własnych i powierzonych materiałów po cenach konkurencyjnych

M. ROZENBERG
Cegielniana 36, TELEF. 63-07
Lewa oficyna, II-go piętro.

Czarniecka Góra

Pomieszczenie z całodziennym utrzymaniem dla młodzieży i obiady. Kuchnia higieniczna smaczna. Ceny b. przystępne. Zamówienia do 23 maja przyjmuje H. Lewkowiczowa, Lipowa 56, m. 10, później Cegielniana 41. Lewkowicz, od godz. 6 do 8 wiecz. lub na miejscu. Czarniecka Góra, poczta Siaparków, willa Stanisława Potockiego (w lesku) H. Lewkowiczowa.

2 pokoje

z umeblowaniem lub bez z wszelkimi wygodami w bliskości Piotrkowskiej w najlepszym domu poszukiwanym.

Oferuję sub „X. Y. 10” do adm. Republiki.

D-r. Wincenty Łaski

od 1-go czerwca ordynuje w **CIECHOCINKU** przy ul. Włocławskiej (Zdrojowej) w willi „WIKTORJA”

Mieszkania Sklepy Lokale

pokoje umeblowane

poszukuje i poleca Biuro Agenturowe „POLRUCH” Piotrkowska 38, tel. 41-01

Letnisko

w „Kolumnie” pod Łaskiem składające się z 9 pokoi do wynajęcia. Mięso-wość uroczą, sucha. Las iglasty. Wiadomość Dworska 15 S. Witosiawski, (Białuty)

Lokal

nadający się na warsztat mechaniczny wraz z garażem poszukiwany.

J Nizel Skrzynka pocztowa 184

W Poddebiu

do wynajęcia dwa letnie mieszkania 2 i 1 pokojowa w willi Kowalskiego. Wiadomość na miejscu.

Pierwszorzędna pracownia KOLDER

puchowych i na wacie **M. ZŁOCISTY**

Łódź, ul. 6-go Sierpnia Nr. 34. Ceny przystępne. Dogodne warunki. Uwaga! Na składzie stałe wielki wybór gotowych kółde.

Dr. J. PIK

Włocławska 57.

Telefon 23-71. PARTER

Chor. nerwowe i wewnątrzorgane Psychiczne leczenie cierpienia duchowo-nerwowych. Przyjmuje od 12-1 3-7 dla nieznacznych cenę leczenia

Dr. med. Z. DATYNER

UROLOG

choroby nerek, pęcherza i dróg moczowych. Przyjmuje od 1-2 i od 5-8. Piłsudzka 11 daw. Ogińskiego) Telefon 48-95.

Dr. med. W. Eychner

Choroby kobiece i akuszerja.

Zgłerska 11 tel. 34-72

Przyjmuje w domu. Piotrk. 294 od 12-2 w domu od 6-8 w

Meble

Najlepsze tródkoskup pod gwarancją, sypialnie, stołowe, pokoi meblach, szafy, łóżka, stoły, krzesła, łustra, oraz wszelkie meble wyściane letniaki, otomany klubowe solidnej roboty na dogodnych warunkach poleca

Zakład stolarniczo-tapiicerski **W. Przędziński** Piotrkowska Nr. 108

Uwaga!

Skład mój przeniesiony z ul. Napiórkowskiego nr. 2 na ul. **REGOWSKĄ** i zaopatrzonej w wielki wybór: kapeluszy czapek, parasoli, la sek, krawatów, koszul, szalek, skarpetek, pończoch, obu-wia gumowego, ludowego i sportowego i różnej galanterii, wypótyczam także cylindry po cenach niskich.

G. Cwaighaft Rzgowska 1.

Fabryczne lokale

w centrum miasta od zaraz do wydnie rzawienia. Informacji udziela tel. 61-08.

MYDŁO z LWAMI

Generalna Reprezentacja na Województwo Łódzkie i skład fabryczny
Józef Montag i S-ka, Północna 8, Łódź.

FOTO- i KINOAPARATY
oraz wszelkie przybory poleca na dogodnych warunkach
J. MORGENSTERN, Łódź, Piotrkowska 47 (róg Zielonej) tel. 20-63.

Dr. med.
BRAUN
Południowa 16 23
tel. 40-26
Specjalista chorób
skórnych i wenerycznych. Leczenie
świetłem, lampą
kwarcową.
przyjmuje od 9-11
rano i od 5-8 pp

Wollmann
PIOTRKOWSKA
Nr 122.
poleca
najtaniej

Wózki dzieciinne, Krzeselka dzieciinne, łózka dzieciinne
i t. p. renomowanych Krajowych i zagran. fabryk

DR.
W. DUTKIEWICZ
Choroby skórne
i weneryczne
Przyjmuje od 9-11
i 5-7
Piotrkowska 50

Dr. med.
Sommer
ul. 6-go Sierpnia
(Benedykta) 16.
chor. skórne dróg
mocz. weneryczne
i kobiece.
Przyjm. od 9-12.
przed poł. i 6-8
dla pań od 5 do 7
w niedziele i święta
od 10 do 12-cj.

CZY WYJEJŻDZACIE?
Pamiętajcie więc, to naszycie za-
kupić wazę
KOSMETYKĘ, PERFUMY, MYDŁA, KREMY DO TWARZY i PUDRY.
w najtańszym źródle
Pierwszej Konkurencyjnej Perfumerji
S. Buchwajca
PIOTRKOWSKA 22. TEL. 31-43.

Dr. med.
H. Szumacher
choroby skórne
weneryczne.
Przyjmuje od 6 do
8 po poł.
W niedziele i świę-
ta od 11-cj do 1-cj.
6-go Sierpnia 1
tel. 48-62

BACZNOŚĆ ŁODZIANKI.
Znana prywatna nauczycielka kroju
i szycia, która nauczając już 24 lat
naucza gruntownie w krótkim czasie
kroju, szycia, modelowania i pasowania.
To wszystko tylko w przeciągu jednego
miesiąca za 45 zł. pod gwarancją i ob-
zernie bielizniarstwa według szkół
wiedeńskich i paryskich.
Zapisy u siebie w domu
Zeromskiego 9 m 33 **GRYNBLAT**

Posiadacze rowerów!
Wszelkie ramy niedogodne, niemodne,
przerabiam na najnowszy fason —
lub zamieniam. Odświeżanie, reperacje
niklowanie, części składowe
po najniższych cenach, wykonanie solidne
L. TALER, Główna 36
Masowy wyrób kierowników, widel i ram.
szwajcowanie na oczekaniu wszystkich
metali i aluminium.

DR. MED.
RAPEPORT
ul. Proz. Narutowicza 25
(Zielna)
telefon 44-10
Choroby nerek, pe-
cherza i dróg mo-
czowych.
Przyjmuje od 1-2
i 4-8.

Lekarz dentysta
E. Haberfeld
Andrzeja 2. Tel. 35-43.
Gabinet czynny od 10-1 i 7, 3-

Fryzjer
damski, zdolny, może się zgłosić. Piotrkowska 25.

Lekarz Dentysta
ZOFJA Bielakowska
z WARSZAWY
przyjmuje:
Mł.ńskiego 13
Nawrot 41, telefon
Nr. 48-27)
od g. 10-11/2 i od
4-7 wiecz.
Resekcje. Replan-
tacje. Leczenie dzią-
seł i zębów i t.p.
Winda czynna.

Instytut de Beaute
ANNA RYDEL
Diplômée de l'Université de Beauté Paris
Ceglarniana 19, m. 8 Tel. 69-92
pielęgnacja skóry i włosów. Specjalne
masaże twarzy i ciała. Masaże odtu-
szczające. Usuwanie zmarszczek, broda-
wek, piegów, wągrów i innych defektów
cery. Usuwanie włosów elektryczną
elektroterapią „Solux” Przyjmuje od
10-8 wiecz.

LOKAL
z 6 do 10 pokoi możliwie z ogrodem
centrum miasta nie odgrywa roli
poszukwany.
Zgłosić się Lipowa 31, m. 36 20.

DYREKCJE GIMNAZJÓW
Towarzystwa Żydowskich Szkół Średnich
w ŁODZI
zawiadamiają, że wpisy uczniów i uczenie przyjmują
kancelarie:
I. Gimnazjum Męskiego przy ul. Magistrackiej 21
II. Gimnazjum Męskiego przy ul. Magistrackiej 22
Gimnazjum Żeńskiego przy ul. Piromowicza 7
w godzinach biurowych.
Egzaminy wstępne rozpoczną się dn. 20 maja b. r.

Najstarsza fabryka mebli żelaznych
L. B. Wołkowyski
Łódź, Sienkiewicza 3/5.
FABRYCZNY SKŁAD **Narutowicza 11**
TELEFON 37-70
Firma istnieje od 1896 roku
poleca na nadchodzący sezon w wielkim wy-
borze wózki dzieciinne, łózka metalowe, łózka
niklowe, nocne stoliki, serwisy, umywalnie
marmurowe, leżaki, łózka polowe, metalowe
łózka polowe, (patentowane) łodownie po ce-
nach ściśle fabrycznych. Dogodne warunki.
UWAGA: Wypożyczamy łózka na letnie
mieszkanie.

Energiczny wykwalifikowany
sprzedawca
dla fabryki wełnianych towarów z zapewnioną
egzystencją
poszukiwany.
Tylko poważni reflektanci, którzy mają długoletnią
praktykę i doświadczenie, zechcą zgłosić oferty do
adm. pod lit. „A”.

Pończochy
(I i II gat.)
i wszelkie inne wyroby trykotowe
po cenach fabrycznych
i w wielkim wyborze
nabyć można tylko na
Piotrkowskiej № 26
prawa oficyna I wejście II piętro.

PENSJONAT
DLA DZIECI i w HULANKACH
MŁODZIEŻY
D-rowej **ADELFIANGOWEJ** i **RAJI LAPISÓWNY**
został otwarty 1 czerwca
Zamówienia przyjmuje D-rowa Adelfiangowa
Narutowicza 42 tel. 31-44, od 2-5 po poł

REFORMACKIE pigułki Zakonnin
znane od 1602 roku.
Regulują żołądek, chronią od reumatyz-
mu, cierpienia wątroby, nadmiernej sty-
ści, artretyzmu, uderzeń krwi do głowy;
usmierzają hemoroidy, oczyszczają krew
i przy skłonnościach do obstrukcji są sa-
godnym środkiem przeczyszczającym.
Użycie 1 do 2 pigulek na noc.
Cena pud. 2 zł. 1,35 wyrobu apteki
Karczowski, Tuszyński, Warszawa
Trębacka 4. — Żądać w aptekach i
składach z „ZAKONNIKAM”.

Dr. med.
F. Skusiewicz
Andrzeja 11
Telefon 37-43
Choroby skórne
weneryczne
i moczopłciowe
godz. przyjęć od
9 do 11 i od 5 do
7 1/2. Panie od 5-6

Dr. med. H. Hammer
Choroby serca, ast-
ma, Sanatorium
„Salus”, Dr. Kup-
czyka Kraków, Szuj-
skiego 11. 30 VI.
Akuszeryja i chor. kobiece
Wschodnia 38, telefon 28-39
od 3-5 po poł.

Dr. med.
S. NEUMARK
Choroby skórne
i weneryczne
Moniuszki 5,
telef. 70-50.
Przyjmuje od 1-2
i od 7-8, panie
od 3-4

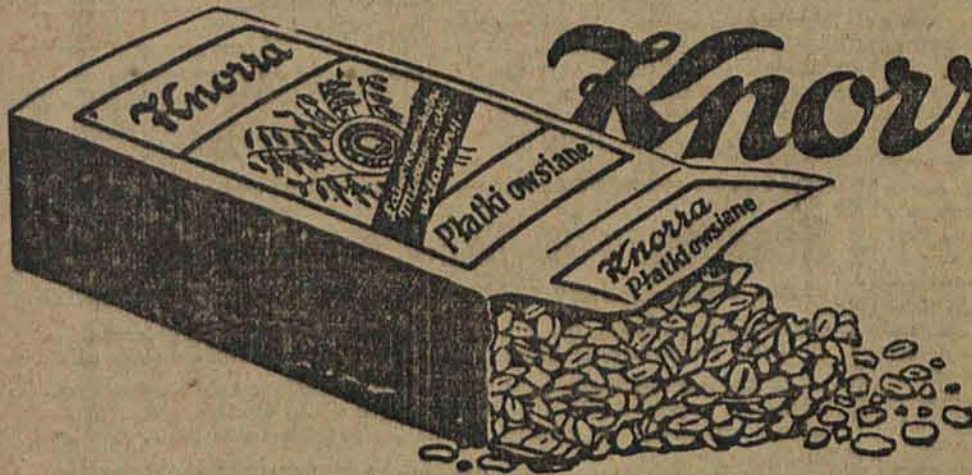

Jedyny bezkonkurencyjny wybór w Łodzi!

PALTA

Kapelusze od zł. 15.— do „95.— Habig - Borsalino - H. D. KRAWATY najnowsze Włoskie i Wied. MATERJALY BIELSKIE FIRMY CARL JANKOWSKY I SYN

H. PFEFFER Piotrkowska 111 Przyjmuje weksle kupieckie od zł. 100 Nadeszły oryginy angielskie TRENCH-COATY.

Knorra płatki owsiane

są jedynymi w swoim rodzaju i przewyższają pod względem wydajności, dobrego smaku i zawartości składników odżywczych, wszystkie inne wyroby tego rodzaju. — Wypróbowane od wielu dziesiątków lat wyroby owsiankowe Knorra okazały się znakomitymi wzmacniającymi środkami odżywczymi dla niemowląt, dzieci, chorych żołądkowo, karmiących matek, nerwowych i sportowców. Łatwo łykane, smaku słodkawo-mlecznego, obfita zawartość witamin.

Kapno i sprzedaz Do sprzedania urzadzenie biurowe. Wiadomość: Karola 38. 24

Do sprzedania 6-40 Długodniowe szczeniaki dobermanów. Ul. Jerzego 20 fr. II p. Lewandowski. 20

Sklep rzemieślniczy z warszatem i kuchnią sprzedawca. Redwańska 11. 20

Na wypłatę! Białe łowary: Purpur, Matracowe, Obrusy, Ręczniki, Koldry, Kapy, Chusteczki, Ściereczki, Zestiry, Chodniki, Podpinki Poleca Leon Rubaszkin, Kilińskiego 44. 30

Na wypłatę! Prawie darmo Czysto jedwabne ręczniki malowane szale, Torebki, Swetry, Pończochy, Skarpetki, Perelki, Parasolki. Poleca Leon Rubaszkin, Kilińskiego 44. 30

Sprzedam rower za 130 zł. Narutowicza 1. 81. Piskowski. 20

Pianino używane Sellera. oraz nowe na raty sprzedaje Chodkowski, Sienkiewicza 25. 20

Radio 5 lampowe Kwspanialy dźwięk nowe okazynie do sprzedania. Wolczńska 98 m. 14. 21

Kupię urządzenie gabinetowe całość lub części gabinetu Oferty sub. „Gabinet”. 20

Dentystyczne urządzenie tanio do sprzedania. Traugutta 5, m. 2. Codziennie od 9-1 i 5-7. 20

Rowery i części kierownicy, gumy i t. p. używane kupujemy i zamieniamy nanowe. Przyjmujemy wszelkie reperacje rowerów. Cyklodrom. Konstancjowska 16

Na raty! Tani! Najdłuższe terminy. Towary manufakturowe, galanterijne, obuwi, białe towary, branki, kapy, koldry, bieliznę męską, damską, poleca „Kredyt” Narwot 15, Uwaga! I piętro. 30

Kupię wille lub dom za natychmiastową gotówką. Oferty sub „B. A.”

Maszyna do szycia gabinetowa Singera Przedzalniana Nr. 4 mieszcz. 4

Krzesełko dla chorego (wózec) oraz fotel miękkie słany (leniwiec) poszukiwane. Oferty pod „M. G” do admin. Republiki.

Sprzedam rower za 130 zł. Narutowicza 1. 81. Piskowski. 20

Maksówkę „Ford” karetkę 4 drzwiową sprzedam tanio. garaż do wynajęcia. Przejazd 87, gospodarz.

Maszyny do szycia „Burgera” Warunki dogodne. ul. Piotrkowska Nr. 82, w podwórzu.

Sprzedaję: sypialnię, salon, stołowy roboty Wutkiego a także pianino, kasa i inne sprzęty domowe. Obejrzeć można od 10-1 pp. Andrzeja 38, prawa oficyna parter.

Jedwabna chustka ręczna haftowana do sprzedania. Gutmanowa, Cegielniana Nr. 60.

Sklep galanterijny oraz pokój i kuchnia do sprzedania Rzgowska Nr. 27.

Fortepian „Betting” w dobrym stanie tanio sprzedam wiadomość Młynarska 28 a E. Lenc. 21

Sypialnie na dogodnych warunkach do sprzedania Piotrkowska 202 F, Kubicki.

Sprzedam dwie garnitury przeciwpożarowe 9-litrowe, nowe. Wiadomość: Marysińska 10 m. 4.

Lokale Do wynajęcia dwa frontowe pokoje skromnie umeblowane. Andrzejka Nr. 43 Strzelców Kaniowskich Nr. 11. 30

Do oddania pokój z całodziennym utrzymaniem z wszelkimi wygodami, używalnością łazienki. Zielona Nr. 8a m. 13 front. 20

Do wynajęcia pokój umeblowany lednemu panu na ul. Cegielnianej 54 front 3 piętro m. 12. 20

50 zł. Pokój na biuro. Ewangelicka 7, m. 9 godz. 10-1 pp.

Oddaję pokój solidnemu panu Narutowicza 40, m. 19.

Oddaję pokój dla pojedynczej osoby z używalnością łazienki, telefonu, windy. Front 3 piętro Sienkiewicza 6, m. 7. Tamże do sprzedania duża lodownia o dwóch drzwiach.

Dwie panny pracujące poszukują pokoju. Oferty „Wiktorya”. 21

Do wynajęcia dwa frontowe pokoje skromnie umeblowane. Andrzejka Nr. 43 Strzelców Kaniowskich Nr. 11. 30

Mieszkania 4-3 pokojowe z wygodami słonecznymi do oddania wprost od gospodarza Różana 10 róg Kątnej 20

Pokój niekrepujący umeblowany odstępnie Konstantynowska 54, m. 10. 20

Pokój umeblowany do wynajęcia Aleja I Maja 41 m. 16.

Dwóch panów poszukuje jednego chętniej dodwoch pokojów umeblowanych z wejściem niekrepującym. Oferty do redakcji pod „11414”

Kuchnia z 1 lub 2 pokojami na letnisko lub stałe zarządzenie. Remiza Zgierska ul. Narutowicza. Mülser. 22

Malżeństwo (izr.) poszukuje pokoju z używalnością kuchni Oferty adm. „K. Ch.” 22

Potrzebny chłopiec do praktyki słusarskiej ul. 28 pułku. Andrzejka Nr. 43 Strzelców Kaniowskich Nr. 11. 30

Przyjmuję wszelką bieliznę do szycia i reneracji. Specjalność męska. Mogę szyć do pierwszorzędnym magazynów. Adres: Al. Kościuszki Nr. 32 m. 7 III piętro lewa oficyna.

Buchalter podatkowy wiec prowadzi księgi za 70 zł. miesięcznie. Kurs buchalterji w 25 lekcjach za 1 godzinę 1 zł. Zaawansowanym nauka bilansu i amerykańskiej. ul. Piotrkowska 44, lewa ofic. II wejście I piętro m. 6.

Poszukuję szycia w domu prywatnym. Adres ul. Sienkiewicza 32, sklep rybacki p. Świętosławskiego.

Potrzebna uczennica do pierwszorzędnej pracowni sukien Cegielniana 62 Potok.

Dziesięć place w inteligentnym domu poszukuje osoba inteligentna, energiczna w średnim wieku. Konwersacja francuska, niemiecka muzyka. Łaskawe oferty pod „Gorliwa”. 30

Inteligentna izraelitka z wykształceniem 7-10 klasowym poszukuje kondycji do 1-2-ga dzieci Oferty do administracji dla „Uczciwej”.

Potrzebny pracownik fryzjerski wiadomość Jerolimowska Nr. 8.

Inteligentna pani (z prowincji) poszukuje kondycji. Oferty sub „Inteligentna”. 20

Inteligentna panna izr. z kwalifikacjami freblowskimi i świadectwami pracy może się zgłosić na Narutowicza 24 front I piętro m. 6 od 11-12 i 5-6 po poł. 20

Potrzebny pracownik Fryzjerski Łazizak Jerolimowska 8. 20

Praktyki w aptece bez wyngodzenia poszukuje matematyka. Oferty sub „Chętna”. 20

Agentów, ludzi pracujących do sprzedawczych maszyn rolniczo-przemysłowych i mleczarskich jak i inne rzeczy. Wynagrodzenie czy sto prowizyjne. Zgłoszenia tylko w poniedziałki od godz. 2-6 Jerzego Nr. 20 mieszcz. 12.

Pierwszorzędny buchalter-bilansista z wieloletnią praktyką, rutynowany komponent w językach polskim, niemieckim i francuskim, energiczny organizator administracji we wszelkich gałęziach przemysłu i handlu poszukuje posady w poważnej firmie. ewentualnie na wyjazd. Łaskawe oferty sub „S. S.” 18

DOMOWE PANTOFLE TYLKO M. J. THEMELIS 41 PIOTRKOWSKA 41 Sportowe gumowe Ceny fabryczne

Młody człowiek obeznany z pracą biurową poszukiwany. Oferty sub „M. P.”

Umiejący kosztorysy budowlane, zestawie znajdzie pracujących do egzaminów w ciągu 1 miesiąca. Piotrkowska 44 m. 6, ofic.

Kawaler (izraelita) obeznany w branży rowerów i muzycznych instrumentów poszukuje posady. Oferty do „Republiki” pod „R.”.

Potrzebna służąca do wszystkiego, Cegielniana 44. Zarzycka

Pierwszorzędny pomocnik techniczny no-dentystyczny poszukuje posady 40 zł. miesięcznie. Oferty „Pomocnik”.

Biuralistka z średnim wykształceniem pisząca na maszynie poszukuje posady biurowej. Oferty sub „Zdolna” w redakcji.

Wychowawczyni z dobremi referencjami poszukuje posady do 1-2 dzieci Łaskawe oferty sub „Zaraz”.

Kurs buchalterji praktycznej dla właścicieli sklepów w ciągu 1 miesiąca. Piotrkowska 44 m. 6, ofic.

Nauczycielka gimnazjum poszukuje do pierwszego sierpnia nieumeblowanego pokoju w okolicy Głównej. Oferty sub „M. Z.” w redakcji.

Lekcji rysunków poszukuje w szkole średniej nauczyciel wykwalifikowany, Korzański, Piotrkowska 121 m. 24 20

Szkoła samochodowa Tuszyskiego. Warszawa. Złota 25. Dla przyjeżdżających pomieszczenia. 31-V

Prenumerata: za wszystkie dodatki wynosi w Łodzi „Ziarno” 4.50, z odnośnikiem do domu 40 gr.; z przesyłką poczt. w kraju zł. 5.20, zagranicę zł. 7.20. „Express” i „Republika” wraz z odnośnikiem 8 złotych.

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: 8 gr. za wiersz 10 spacji. (na stronie 10 spacji). W TKSCIE: 40 gr. za wiersz 10 spacji. (na str. 4 spacji). ZARZĘCZ: 1 za wiersz 10 spacji. Zamieszkiwane o 50 pr. Zagr. o 100 pr. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń admi. nie o powiata. Drobne 10 gr. Poszuk pracy 5 gr. Najmniejsze 50 gr.